

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

EMKF
RAKENDUSKAVA
2014-2020

Euroopa Liit
Euroopa Merendus- ja Kalandusfond

ELANIKE TEADLIKKUS EESTI MAAELU ARENGUKAVAST JA EUROOPA KALANDUSFONDIST

Maaeluministerium

Turu-uuringute AS
Veebruar 2017

Pärnu mnt 102, 11312 Tallinn
Tel 585 29 700
post@туру-uuringute.ee
www.turu-uuringute.eu

Turu-uuringute AS

Sisukord

SISSEJUHATUS	3
KOKKUVÕTE.....	4
METOODIKA.....	6
1 Valim	6
2 Küsitlustöö.....	6
3 Andmetöötlus, aruanne.....	6
UURINGU TULEMUSED	7
4 Vastanute struktuur.....	7
5 Maaelu ja põllumajanduse maine.....	9
5.1 Maaelu üldine maine.....	9
5.2 Põllumajanduse üldine maine	12
5.3 Põllumajanduse perspektiiv ettevõtjale	14
5.4 Põllumajanduse perspektiiv töötajale/töövõtjale.....	15
5.5 Maaettevõtluse maine.....	18
5.6 Maaettevõtluse perspektiiv	19
5.7 Maaettevõtluse perspektiiv töötajale.....	21
6 Teadlikkus eurotoetustest.....	23
6.1 Kes saavad toetusi?	24
6.2 Valdkonnad, mida peaks toetama	26
6.3 Teadlikkus maaelu arengukavast	28
6.4 Teadlikkus rahastamise allikatest.....	29
6.5 Hinnang maaelu arengukava toetuste kasulikkusele	30
6.6 Teadlikkus LEADER toetustest	33
7 Kutselise kalanduse maine ja teadlikkus valdkonnast.....	36
7.2 Valdonna perspektiiv	40
8 Euroopa Kalandusfondi tuntus	44
9 Teadlikkus kalandussektori rahastamisest.....	45
9.1 Hinnang toetuste kasulikkusele.....	47

SISSEJUHATUS

Käesolev aruanne on koostatud 16.–28.veebruarini 2017 Turu-uuringute AS poolt läbi viidud uuringu põhjal. Uuringu tellija - Maaeluministeerium.

Uuringu eesmärgiks oli välja selgitada:

- Maaelu, põllumajanduse, maaettevõtluse ning kutselise kalanduse maine
- Teadlikkus valdkonna eurotoetustest üldiselt ning eraldi maaelu arengukava, LEADER toetuste ja Euroopa kalandusfondi tuntus
- Elanike hinnangud toetuste kasulikkusele

Uuringus osales 1000 vastajat. Valim – N=1000, üleriigiline, sotsiaaldemograafiliselt esinduslik vanusevahemikus 15-74 aastat, vanuse, soo, suhtluskeele ja piirkonna (maakond) tunnustes. Seega on tulemused üldistatavad kogu elanikkonnale antud vanusevahemikus.

Küsimustik – küsimustiku maketi valmistas ette tellija, mida täpsustati tellija ja uuringu läbiviija koostöös.

Uuringu aruanne annab ülevaate tulemustest nii teksti kui ka jooniste kujul. Aruande juurde kuulub tabelmaterjal tulemustega taustandmete lõikes.

KOKKUVÕTE

Maaelu, põllumajanduse ja maettevõtluse maine

- Maaelu üldine maine on elanikkonna seas küllaltki kõrge – 61% elanikest hindas seda kas pigem või täiesti positiivselt ja 32% pigem negatiivselt. Siiski oli vaid 4% neid, kes andsid hindeks „väga hea“. Oodatult on maine kõrgem nende inimeste seas, kes on põllumajanduse valdkonnaga ise seotud – 69% neist hindas seda positiivselt.
- Täpselt samavõrra, kui oli maaelu positiivselt hindajaid, on ka selle soovitajaid – 61%. Loogilise tulemusena näeme soovitajate seas keskmisest enam põllumajandusega ja maamajandusega seotud vastajaid. Eestlastest soovitaks enda maaeluga sidumist 71%, mitte-eestlastest aga vaid 43%.
- Eesti põllumajanduse üldine maine osutus elanike seas veidi kõrgemaks võrrelduna maaelu üldise mainega – 69% hindab seda heaks või väga heaks ning 25% pigem halvaks.
- Uuringust selgus, et 58% elanikest peab põllumajandust ettevõtjale perspektiivseks alaks, kuid 36% nii ei arva. Näeme, et põllumajandusega ja maamajandusega seotud inimesed on siinkohal ülejäänutest positiivsemalt meelestatud.
- Töötaja seisukohast vaadatuna tundub põllumajandus perspektiivika tegevusalana 50% vastanutest. Põllumajandusvaldkonna inimestest hindab seda heaks tegevusalaks 62%.
- Maettevõtluse maine on samaväärne põllumajanduse omaga – 70% hindas seda pigem heaks või väga heaks ning 22% pigem halvaks.
- Maettevõtlust peab ettevõtjale perspektiivikaks 54% elanikest. Elanikud arvavad, et ka töötajatel on küllalt hea perspektiiv töötada maapiirkonnas ettevõttes, mis ei tegele põllumajandusega. Nii arvab 58% vastanutest. Oodatult on siingi kõrgem just nende vastajate hinnang, kes ise on antud valdkonnaga seotud.

Teadlikkus eurotoetustest, maaelu arengukavast ja LEADER toetustest

- Elanike üldine teadlikkus valdkonnaga seotud eurotoetustest on kõrge – 83% vastanutest on toetustest teadlik.
- Kõige kõrgemat teadlikkust näeme vanuserühmas 25–34 a (91%), madalaimat aga vanimas rühmas (73%). Kõrgharidusega vastanute teadlikkus on samuti keskmisest oluliselt kõrgem – 89%.
- Võib öelda, et elanike teadlikkus sellest, kellele on mõeldud valdkonna eurotoetused, on küllaltki hea – 70% vastanutest on asjaga kursis. Parem on siin teadlikkus maamajanduse- ja põllumajandusvaldkonna inimeste seas ning madalam on see mitteseotud isikutel.
- Elanike hinnangul on kõige olulisem praegusel hetkel toetada maettevõtlust ja kogukonna arengut – nii arvab 42% vastanutest. Teiseks peetakse oluliseks investeringuid põllumajanduse valdkonda ning kolmandaks tuleks toetada toidutöötlemist.
- Maaelu arengukava üldine teadlikkus elanikkonna seas on 44%, keskmisest kõrgem on see aga põllumajandusega ja maamajandusega seotud inimeste seas.
- Eesti elanike hinnang maaeluga seotud toetustele on väga positiivne – 76% peab toetusi kasulikeks ning vaid 6% arvab, et need on kasutud.

- LEADER toetustest teab 24% ning neist ei ole kuulnud 75% Eesti elanikest. Tuntus on keskmisest kõrgem nii põllumajanduse, kalanduse kui ka maamajanduse valdkonna inimeste seas, madalam aga mitteseotud inimeste seas.

Kutselise kalanduse maine ja Euroopa Kalandusfondi tuntus

- Kutselise kalanduse maine on Eesti elanikkonna seas jätkuvalt positiivne – 57% hindas seda kas pigem või täiesti positiivselt ja 29% pigem negatiivselt.
- Oodatult on maine kõrgem inimeste seas, kes on kalanduse valdkonnaga ise seotud – 65% positiivne ja 35% negatiivne.
- Kalanduse valdkonna soovitajate ja mittesoovitajate osakaal elanikkonna seas on sisuliselt võrdne – 47% soovitaks ja 44% seda ei teeks. Kindlaid soovitajaid on valdkonnal 19%. Kalandusega seotud inimeste seas on soovitamine oodatult kõrgem.
- Elanikud peavad kalandust ettevõtjatele pigem perspektiivikaks tegevusalaks – nii arvab 55% vastanutest, 36% sellega ei nõustu. Kutselise kalandusega seotud inimestest peab valdkonda perspektiivikaks 71%.
- Töötajale peab kalanduse valdkonda perspektiivikaks 51% ning ei pea 38% vastanutest, seega peetakse valdkonda töötajatele veidi vähem perspektiivikaks, kui nägime seda ettevõtjate puhul. Kalanduse valdkonna töötajate seas on imago märksa positiivsem – 65% peab seda ka töötajatele perspektiivseks valdkonnaks.
- Euroopa Kalandusfondi tuntus elanikkonna seas on uuringu kohaselt vähene – vaid 14%. Kutselise kalandusega seotud isikute seas on fondi tuntus 36%, maamajandusega seotud elanike seas aga 18%.
- Elanikkonna teadlikkus kalandussektori rahastamisest on oluliselt paranenud – kui 2015. aastal läbiviidud uuringu järgi teadis õiget vastust 33%, siis nüüd juba 45% elanikest. Kalandusvaldkonnaga seotud inimeste seas on teadlikkus toetuste teemal keskmisest kõrgem ning õiget vastust teab 49%.
- Kuigi tervelt 29% elanikest ei oska eurotoetuste kasulikkust Eesti kalandusele hinnata, on ülejäänud vastajate hinnang selgelt väga positiivne – toetusi hindab pigem või väga kasulikuks 63% vastanutest.

METOODIKA

1 Valim

Antud uuringu sihtrühm on elanikud vanuses 15–74 a.

Valimi koostamisel kasutati üldkogumi proportsionaalset mudelit piirkondade, soo ja vanuse lõikes. Valimi mudeli aluseks on Eesti Statistikaameti rahvastikuandmed, mille põhjal määratletakse erinevates asulatüüpides ja piirkondades valimipunktide arv (kokku 100 valimipunkti, igas punktis 10 vastajat).

2 Küsitlustöö

Küsitlustöö viidi läbi perioodil 16.–28.veebruarini 2017.

Uuring viidi läbi telefoniküsitlusena (CATI). Telefoniküsitlusi viivad Turu-uuringute AS-i küsitluskeskuses läbi vastava koolituse läbinud telefoniküsitlejad. Telefoninumbrate andmebaasi koostamisel kasutatakse mobiiltelefoninumbrate automaatset genereerimist, mis tagab valimi moodustamise aluseks olevate numbrite juhuslikkuse. Lauatelefoninumbreid kasutatakse lisaks vaid erandjuhtudel. Küsitlus toimub tööpäevadel pärastlõunasel ning õhtusel ajal. Vastaja valikul rakendatakse kvoote, mis seatakse vastaja elukoha (Tallinn, maakonnad, asulatüübid), soo, vanuserühma ning rahvuse (eestlane/muu) järgi.

Telefoninumbrate juhuslik genereerimine ning kvootvaliku rakendamine tagab valimi vastavuse üldkogumile ühelt poolt erinevate piirkondade, asulatüüpide, teisalt peamiste sotsiaal-demograafiliste tunnuste (sugu, vanus, rahvus) osas. Juhul kui mudeli ja vastanute sotsiaal-demograafiliste profiili osas esineb siiski lahknevusi, kaalutakse andmeid andmeanalüüsi käigus. (Vastav kaalutunnus lisatakse tellijale üleantavasse andmefaili).

3 Andmetöötlus, aruanne

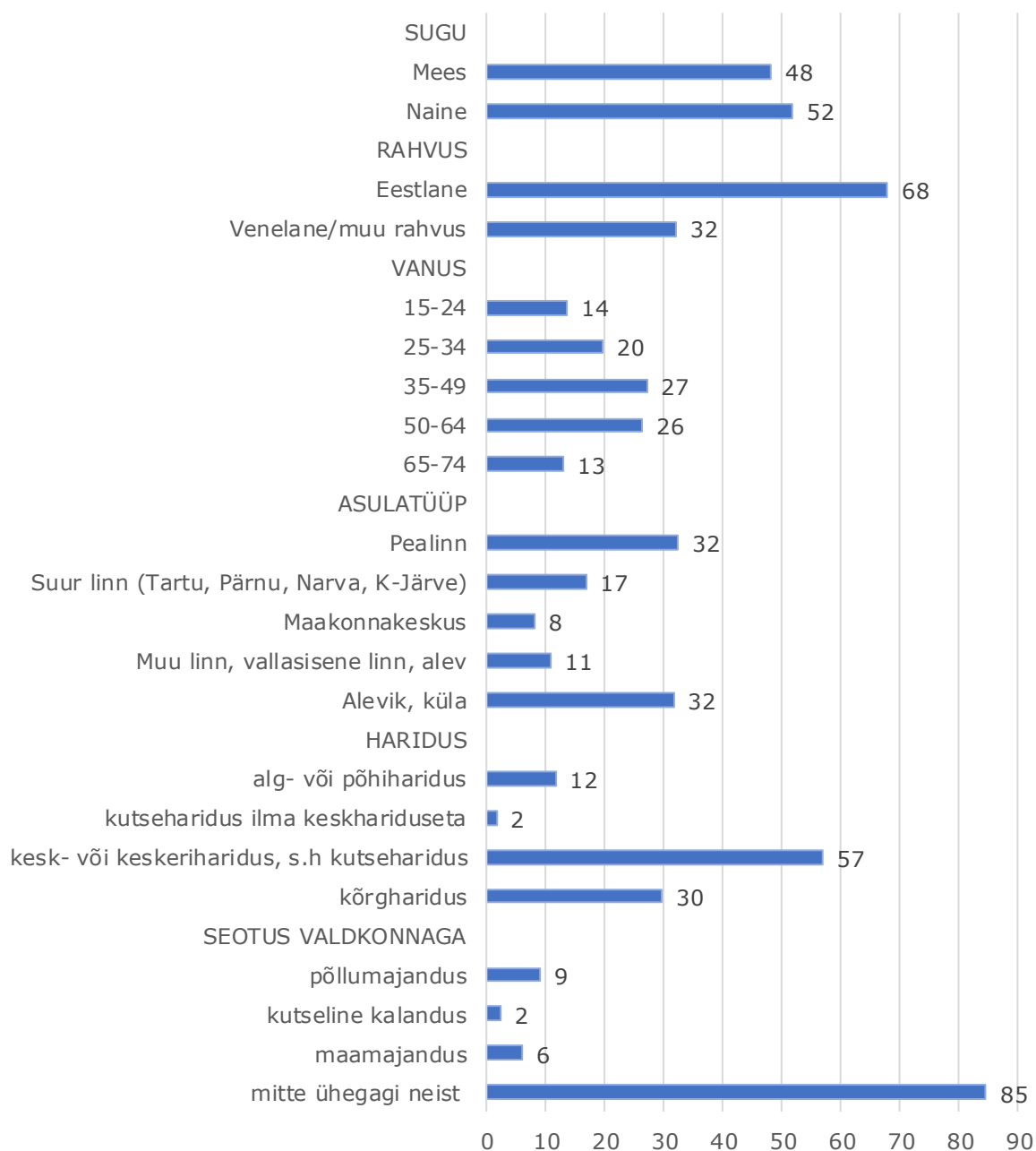
Uuringuandmete töötlemiseks kasutati andmetöötlusprogrammi SPSS. Andmeanalüüsi käigus kaaluti andmed enne töötlemist ristlõikes sugu/vanus/rahvus/piirkond. Toodud gruppide sees eraldi kaalumist pole teostatud ning seal võib esineda kõrvalekaldeid valimimudelist.

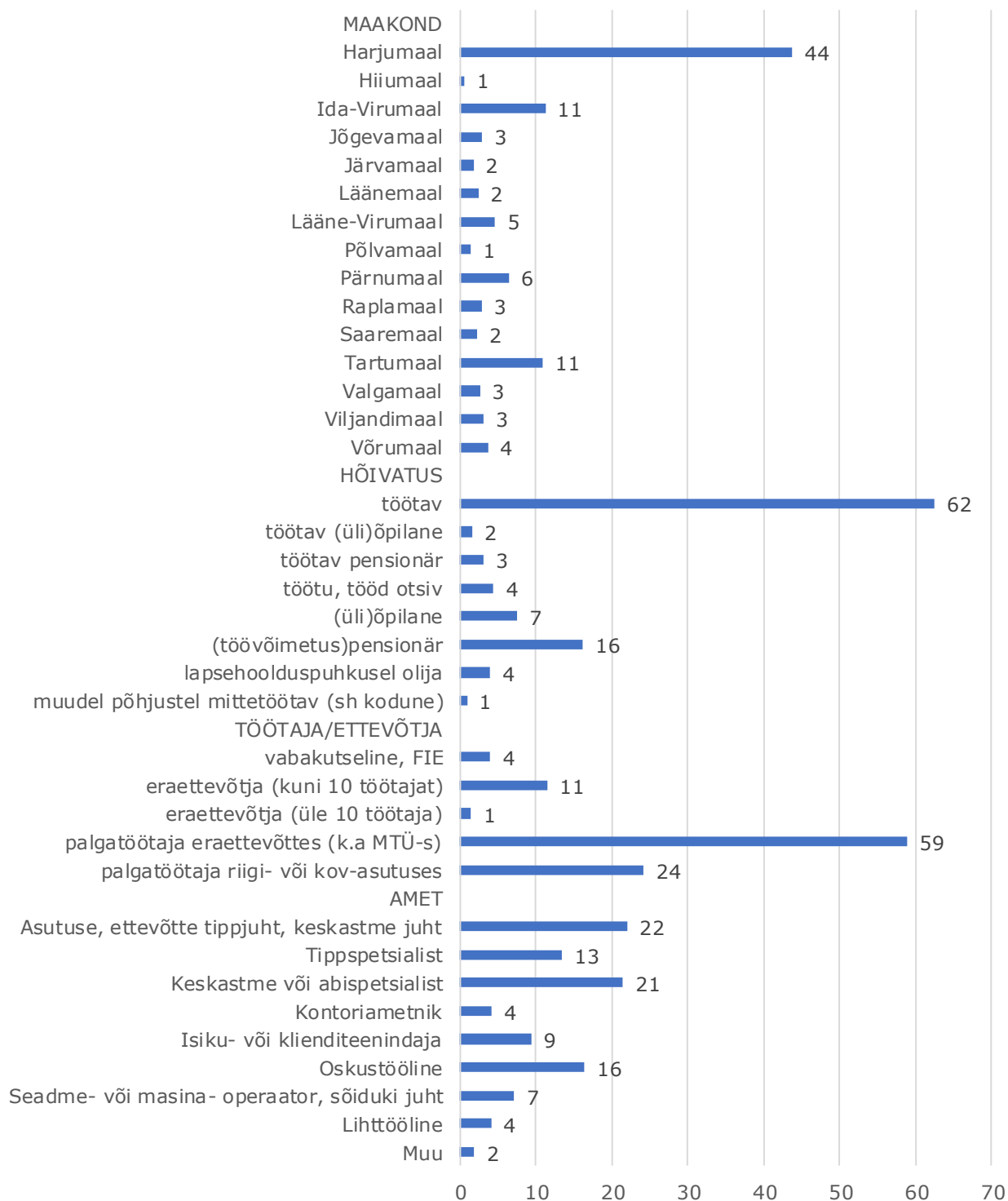
Käesolev aruanne sisaldab tulemuste ülevaadet teksti, jooniste ja tabelitena. Aruande lisana on välja toodud ankeet ning tabelmaterjal taustandmete lõigetes. Aruande tekstis tuuakse välja üldtulemusest oluliselt erinevad tulemused taustagruppides.

UURINGU TULEMUSED

4 Vastanute struktuur

Joonis 1. Vastanute struktuur 1, n=1000, %

Joonis 2. Vastanute struktuur 2, n=1000, %

5 Maaelu ja põllumajanduse maine

5.1 Maaelu üldine maine

Küsimus: Kuidas te hindate maaelu üldist mainet?

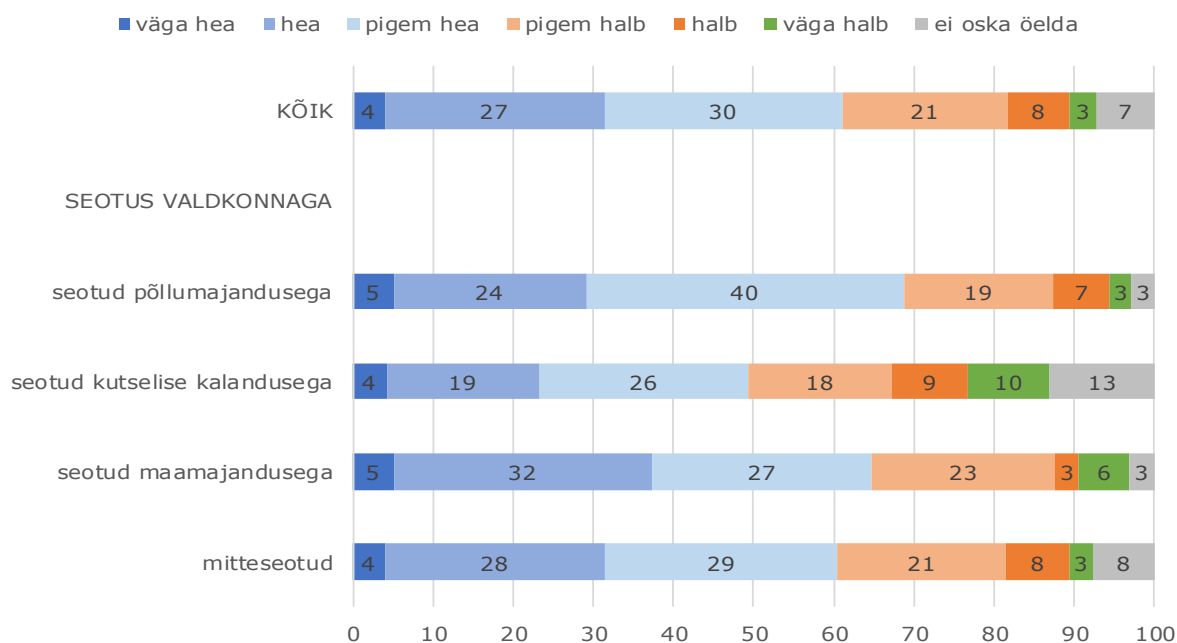
Maaelu üldine maine on elanikkonna seas küllaltki kõrge – 61% elanikest hindas seda kas pigem või täiesti positiivselt ja 32% pigem negatiivselt. Siiski oli vaid 4% neid, kes andsid hindeks „väga hea“.

Oodatult on maine kõrgem inimeste seas, kes on põllumajanduse valdkonnaga ise seotud – 69% neist hindas positiivselt ja 28% negatiivselt. Kutselise kalandusega seotud vastanute silmis on põllumajanduse maine aga keskmisest madalam - 49% hinnangul hea või väga hea.

Maakonnakeskustes elavad inimesed on maaelu mainet hinnanud keskmisest veidi madalamalt, kuid külades ja alevikes elavad inimesed veidi kõrgemalt. Ka mitte-eestlased on eestlastega võrreldes veidi ettevaatlikumad.

Väga positiivne on noorima vanuserühma hinnang – 84% neist hindab seda pigem positiivselt. Vanimast vanuserühmast pärit vastajate puhul on aga positiivselt hinnanud vaid 43%. Alg- või põhiharidusega vastajate hinnang on keskmisest tulemusest veidi positiivsem ja kõrgharidusega inimeste oma veidi negatiivsem.

Joonis 3. Maaelu maine, n=1000, %

Tabel 1. Maaelu maine, n=1000, %

	väga hea	hea	pigem hea	pigem halb	halb	väga halb	ei oska öelda
Mees	5	29	26	21	8	4	8
Naine	3	26	33	21	8	3	6
Eestlane	4	27	32	22	7	4	4
Venelane/muu rahvus	4	29	24	17	9	3	14
ASULATÜÜP							
Pealinn	5	27	29	21	6	3	9
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	2	27	31	19	5	4	12
Maakonnakeskus	1	23	34	17	19	1	5
Muu linn, vallasisene linn, alev	1	33	24	22	10	6	5
Alevik, küla	6	27	30	21	8	4	4
VANUS							
15-24	3	38	43	9	0	1	5
25-34	6	31	37	14	6	1	5
35-49	4	26	26	26	6	4	9
50-64	3	23	27	24	11	4	8
65-74	2	22	19	25	16	7	9
HARIDUS							
alg- või põhiharidus	3	38	34	11	6	1	7
kutseharidus ilma keskkariduseta	0	10	36	14	15	5	21
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	4	28	26	21	9	5	8
kõrgharidus	4	24	35	25	5	1	6

Punane värv tähistab keskmisest statistiliselt oluliselt madalamat ja sinine oluliselt kõrgemat tulemust 95%-lisel usaldusnivool.

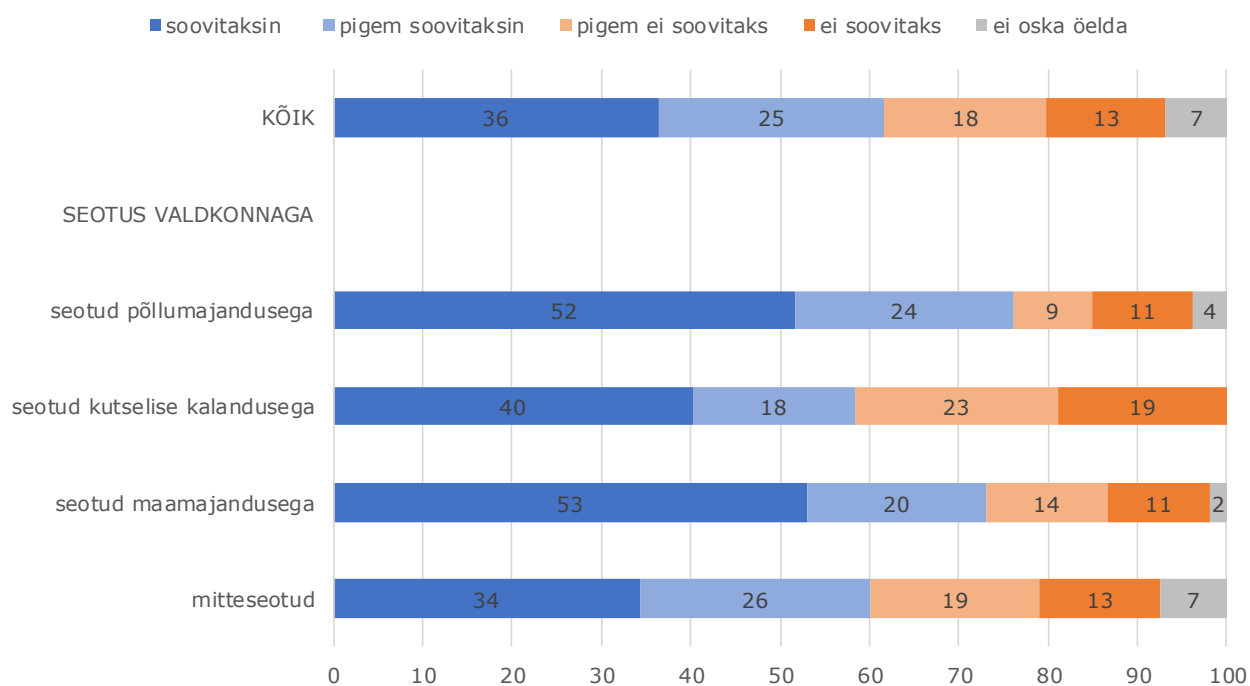
Maaelu soovitamine

Küsimus: Kui mõni teile lähedane inimene plaaniks siduda end maaeluga, siis kas te soovitaksite seda või mitte?

Täpselt samavõrra, kui oli maaelu positiivselt hindajaid, on ka selle soovitajaid – 61%. Loogilise tulemusena näeme soovitajate seas keskmisest enam põllumajandusega ja maamajandusega seotud vastajaid.

Eestlastest soovitaks enda maaeluga sidumist 71%, mitte-eestlastest aga vaid 43%. Tallinna elanike seas on maaelu soovitajate osakaal keskmisest väiksem. Soovitama on valmis pigem nooremad vanuserühmad, vanemad rühmad teevad seda keskmisest harvem. Kõrgharidusega inimeste seas on soovitajate osakaal lausa 86%.

Joonis 4. Maaelu soovitamine, n=1000, %

Tabel 2. Maaelu soovimine, n=1000, %

	soovitaksin	pigem soovitaksin	pigem ei soovitaks	ei soovitaks	ei oska öelda
Mees	38	24	17	14	8
Naine	35	27	19	13	6
Eestlane	43	28	14	10	5
Venelane/muu rahvus	23	20	27	21	10
ASULATÜÜP					
Pealinn	29	25	24	14	8
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	31	26	21	10	12
Maakonnakeskus	44	28	10	12	7
Muu linn, vallasisene linn, alev	38	20	18	20	5
Alevik, küla	45	26	13	13	4
VANUS					
15-24	45	29	14	6	6
25-34	43	26	20	7	3
35-49	33	32	19	10	7
50-64	33	22	19	18	8
65-74	33	13	17	27	10
HARIDUS					
alg- või põhiharidus	43	29	13	11	5
kutseharidus ilma keskhariduseta	32	27	22	9	10
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	38	22	16	17	8
kõrgharidus	32	30	24	9	5

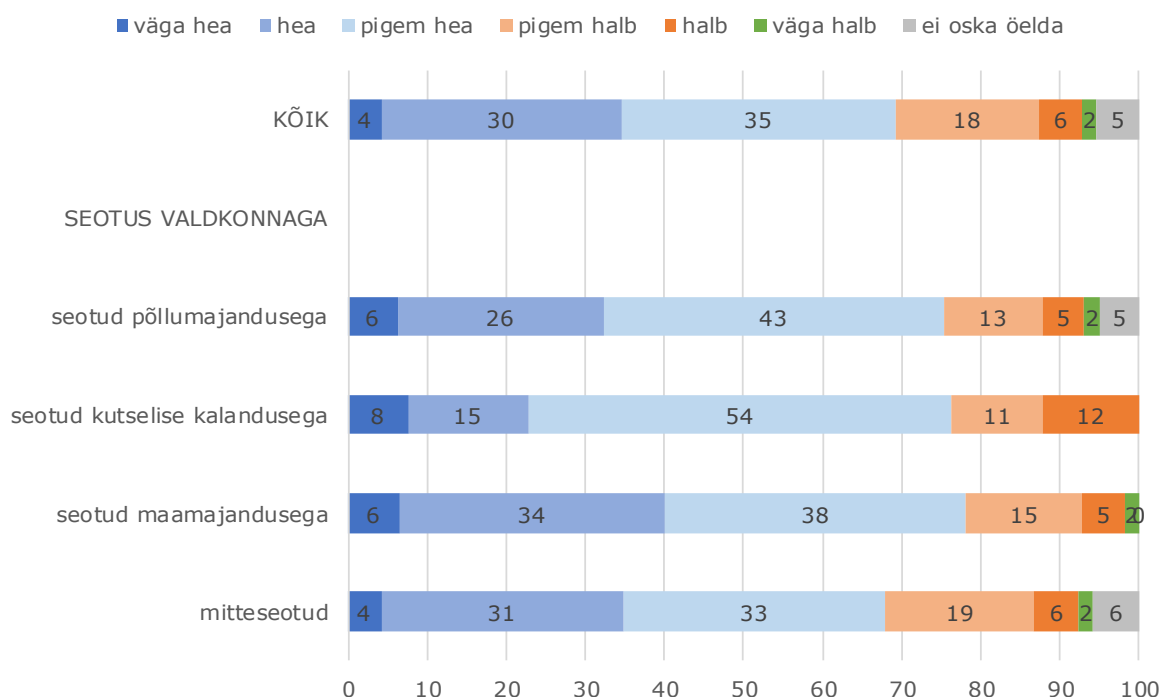
5.2 Põllumajanduse üldine maine

Küsimus: Kuidas te hindate Eesti põllumajanduse üldist mainet?

Eesti põllumajanduse üldine maine osutus elanike seas veidi kõrgemaks võrrelduna maaelu üldise mainega – 69% hindab seda heaks või väga heaks ning 25% pigem halvaks.

Olulisi erisusi tulemustes antud küsimuse puhul valdkonnaga seotusest lähtuvalt ei ilmnenud. Eestlased hindasid põllumajanduse mainet mitte-eestlastega võrreldes sagedamini „pigem heaks“.

Noorim vanuserühm hindas põllumajanduse mainet veidi kõrgemalt, rühm 50–65 a hindas seda aga keskmisest veidi madalamalt.

Joonis 5. Põllumajanduse üldine maine, n=1000, %**Tabel 3. Põllumajanduse üldine maine, n=1000, %**

	väga hea	hea	pigem hea	pigem halb	halb	väga halb	ei oska öelda
Mees	5	31	37	16	6	2	4
Naine	4	30	33	20	5	2	6
Eestlane	4	29	40	17	5	1	4
Venelane/muu rahvus	6	32	24	20	6	3	8
ASULATÜÜP							
Pealinn	6	32	32	18	4	2	6
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	1	33	33	18	5	1	8
Maakonnakeskus	2	28	39	17	5	3	5
Muu linn, vallasisene linn, alev	6	28	35	22	5	2	3
Alevik, küla	4	29	37	17	7	1	4
VANUS							
15-24	2	33	46	11	1	0	7
25-34	6	31	36	17	4	0	7
35-49	4	30	33	19	6	3	5
50-64	5	29	29	22	6	3	5
65-74	2	28	36	17	10	1	4
HARIDUS							
alg- või põhiharidus	5	39	33	10	3	1	9
kutseharidus ilma keskkhariduseta	0	29	28	19	24	0	0
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	4	30	33	19	7	3	5
kõrgharidus	5	27	39	20	3	1	4

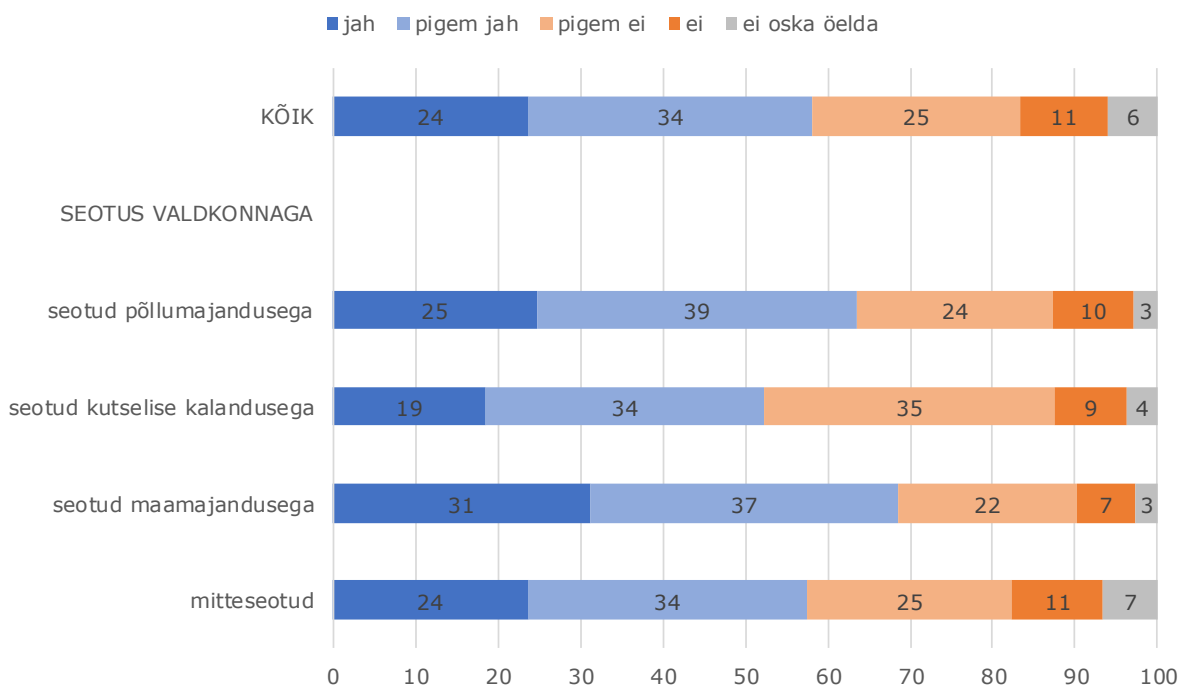
5.3 Põllumajanduse perspektiiv ettevõtjale

Küsimus: Kas Teie hinnangul on põllumajandus ettevõtjatele perspektiivikas tegevusala?

Uuringust selgus, et 58% elanikest peab põllumajandust ettevõtjale perspektiivseks alaks, kuid 36% nii ei arva. Näeme, et põllumajandusega ja maamajandusega seotud inimesed on siinkohal ülejäänutest positiivsemalt meelestatud.

Keskmisest positiivsemalt meelestatud on antud küsimuses mitte-eestlased, veidi madalamalt hindab aga vanuserühm 50–64 a. Muudes taustrühmades keskmisest oluliselt erinevaid tulemusi ei selgunud.

Joonis 6. Kas põllumajandus on ettevõtjale perspektiivikas tegevusala? n=1000,

Tabel 4. Kas põllumajandus on ettevõtjale perspektiivikas tegevusala? n=1000,

	jah	pigem jah	pigem ei	ei	ei oska öelda
Mees	21	37	24	11	6
Naine	26	32	26	10	6
Eestlane	20	35	28	11	5
Venelane/muu rahvus	31	32	20	9	8
ASULATÜÜP					
Pealinn	23	35	26	10	6
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	27	36	24	7	7
Maakonnakeskus	28	29	27	12	3
Muu linn, vallasisene linn, alev	20	35	28	9	8
Alevik, küla	23	34	24	13	6
VANUS					
15-24	27	41	19	6	7
25-34	23	36	29	8	4
35-49	23	35	26	10	6
50-64	24	29	26	15	6
65-74	22	35	23	11	9
HARIDUS					
alg- või põhiharidus	31	30	20	8	12
kutseharidus ilma keskhariduseta	31	10	29	19	11
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	24	35	24	12	6
kõrgharidus	20	37	30	9	4

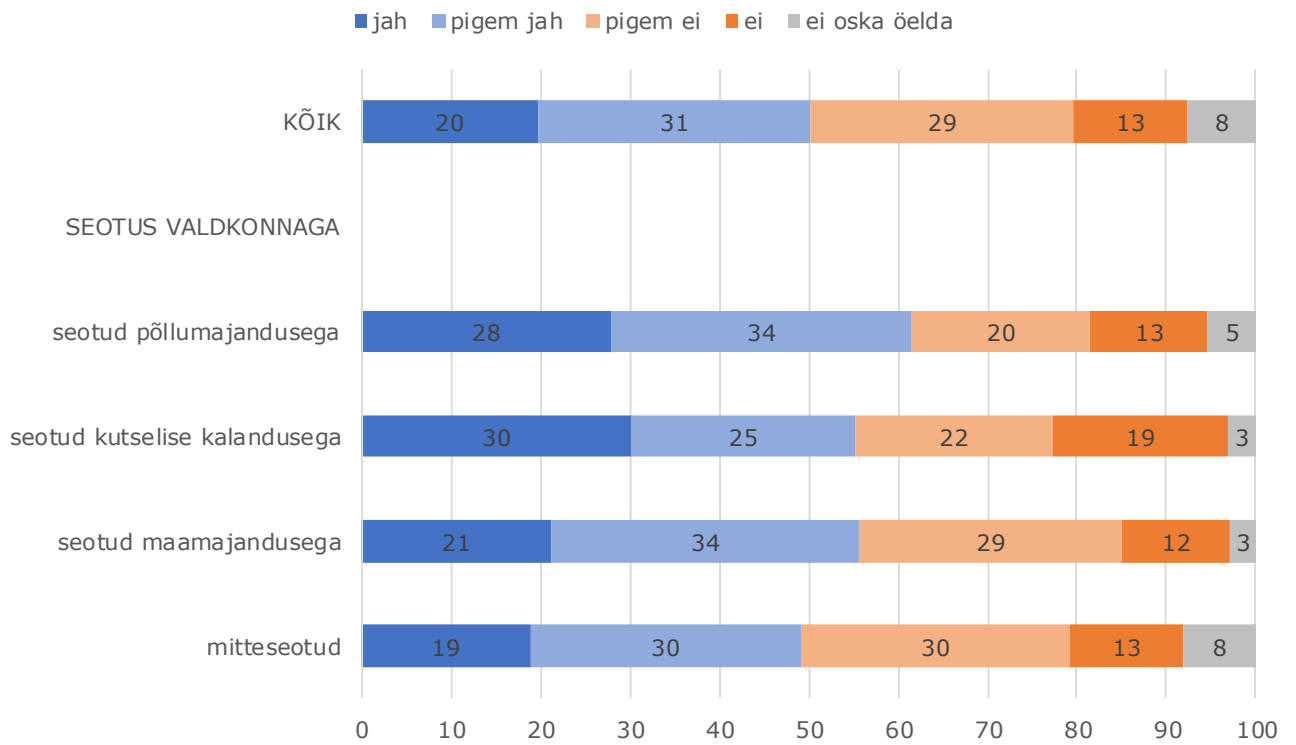
5.4 Põllumajanduse perspektiiv töötajale/töövõtjale

Küsimus: Kas põllumajandus on töötajale/töövõtjale perspektiivikas tegevusala?

Töötaja seisukohast vaadatuna tundub põllumajandus perspektiivika tegevusalana 50% vastanutest ning 42% nii ei arva. Põllumajandusvaldkonna inimestest hindab seda heaks tegevusalaks 62%.

Huvitaval kombel näeme antud küsimuse puhul mitte-eestlaste puhul eestlastest kõrgemat tulemust. Samuti hindavad ka noorima vanuserühma esindajad põllumajanduse perspektiivi vanematest rühmadest kõrgemalt – 69% neist peab seda perspektiivikaks. Kahe vanema vanuserühma esindajad siin noortega ei nõustu. Keskharidusega inimestest peab ala töötajale perspektiivikaks 53% ja kõrgharidusega inimestest 44%.

Joonis 7. Kas põllumajandus on töötajale/töövõtjale perspektiivikas tegevusala? n=1000, %

**Tabel 5. Kas põllumajandus on töötajale/töövõtjale perspektiivikas tegevusala?
n=1000, %**

	jah	pigem jah	pigem ei	ei	ei oska öelda
Mees	19	31	29	14	7
Naine	21	30	29	12	9
Eestlane	16	31	33	12	8
Venelane/muu rahvus	28	29	22	13	7
ASULATÜÜP					
Pealinn	19	29	30	13	9
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	22	36	29	9	5
Maakonnakeskus	21	24	28	16	12
Muu linn, vallasisene linn, alev	15	32	32	13	8
Alevik, küla	21	31	28	14	7
VANUS					
15-24	22	47	21	5	4
25-34	20	34	31	9	6
35-49	18	32	32	13	5
50-64	18	21	33	18	9
65-74	24	24	22	15	15
HARIDUS					
alg- või põhiharidus	20	37	20	9	14
kutseharidus ilma keskhariduseta	34	0	20	28	18
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	24	29	27	14	7
kõrgharidus	11	33	39	12	5

5.5 Maaettevõtluse maine

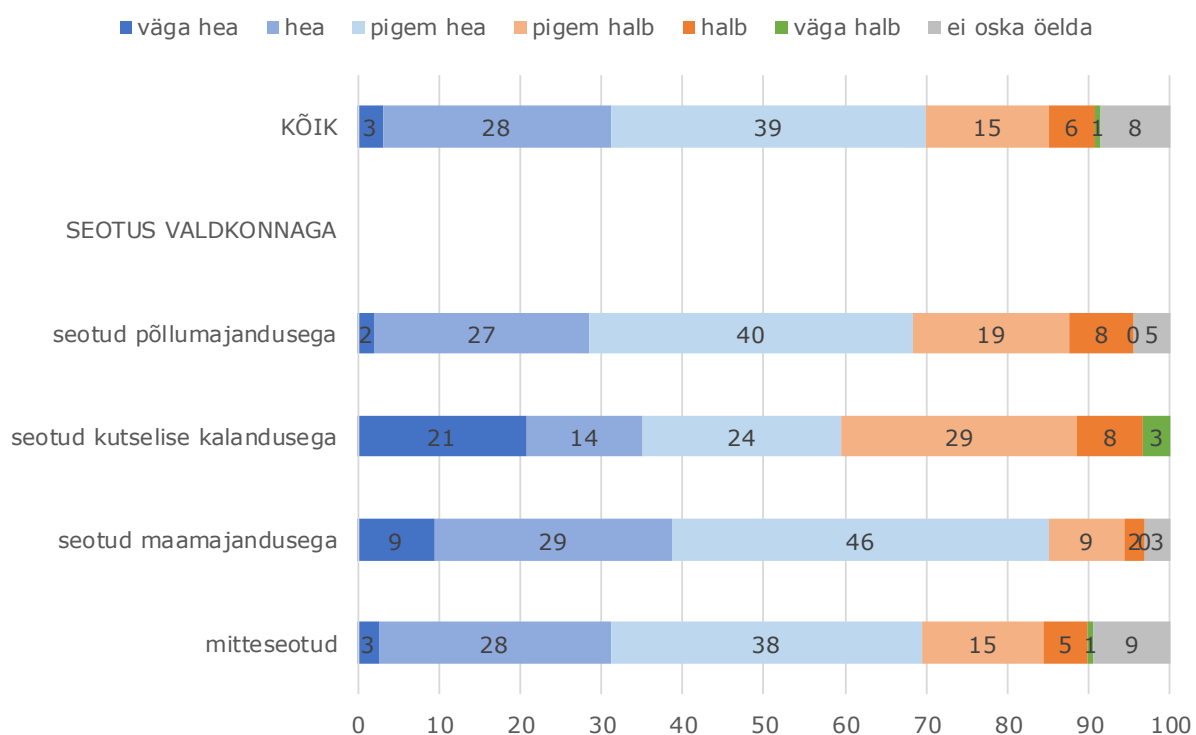
Küsimus: Kuidas te hindate Eesti maaettevõtluse (va põllumajandus) üldist mainet?

Uuringust selgus, et elanike seas on maaettevõtluse maine samaväärne põllumajanduse omaga - 70% hindas seda pigem heaks või väga heaks ning 22% pigem halvaks.

Oodatult hindavad siin keskmisest kõrgemalt maamajandusega seotud isikud, madalamaid hinnanguid näeme seevastu kutselise kalandusega seotute seas.

Vaadeldes tulemusi vastavalt vastaja vanusele selgub, et antud küsimuse puhul hindavad teistest madalamalt kahe vanima vanuserühma esindajad – üle 50-aastased vastajad.

Joonis 8. Eesti maaettevõtluse (va põllumajandus) maine. n=1000, %

Tabel 6. Eesti maaettevõtluse (va põllumajandus) maine. n=1000, %

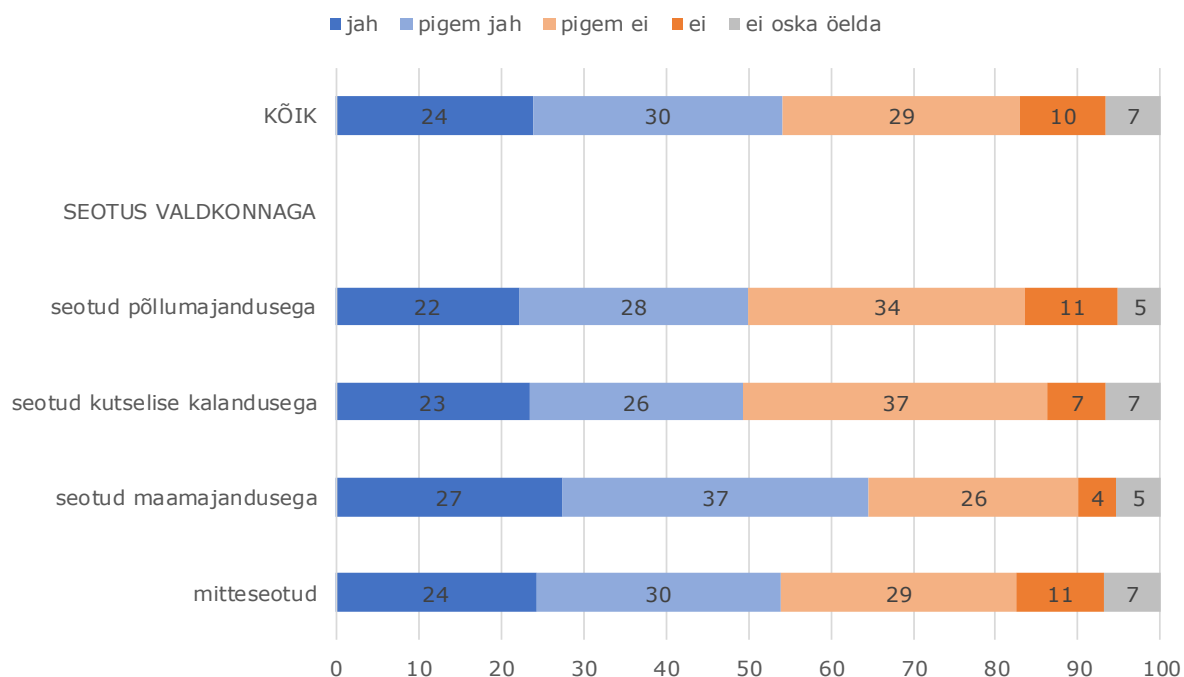
	väga hea	hea	pigem hea	pigem halb	halb	väga halb	ei oska öelda
Mees	3	27	39	15	8	1	8
Naine	4	29	38	15	4	1	9
Eestlane	3	28	41	15	5	1	8
Venelane/muu rahvus	3	29	35	16	6	1	10
ASULATÜÜP							
Pealinn	3	30	39	15	4	1	9
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	4	28	38	14	4	1	11
Maakonnakeskus	3	28	36	12	11	1	9
Muu linn, vallasisene linn, alev	2	34	36	19	4	0	4
Alevik, küla	3	24	41	16	7	1	8
VANUS							
15-24	2	30	47	12	2	0	7
25-34	4	31	41	15	3	0	6
35-49	4	25	45	12	7	1	7
50-64	2	29	32	18	6	2	11
65-74	2	24	28	22	9	1	13
HARIDUS							
alg- või põhiharidus	3	33	35	11	4	1	13
kutseharidus ilma keskkariduseta	0	10	28	15	26	0	21
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	2	27	38	16	7	1	9
kõrgharidus	4	29	44	15	2	1	5

5.6 Maaettevõtluse perspektiiv

Küsimus: Kas Teie hinnangul on maapiirkonnas perspektiivikas tegeleda ettevõtlusega, mis EI OLE seotud põllumajandusega?

Maaettevõtlust peab ettevõtjale perspektiivikaks 54% ja 39% nii ei arva. Teistest kõrgema hinnangu andsid need vastajad, kes on ise seotud antud valdkonnaga.

Antud küsimuse puhul näeme noorimal vanuserühmal teistega võrreldes madalamaid hinnanguid.

Joonis 9. Maaettevõtluse perspektiivikus, n=1000, %**Tabel 7. Maaettevõtluse perspektiivikus, n=1000, %**

	jah	pigem jah	pigem ei	ei	ei oska öelda
Mees	25	29	27	13	7
Naine	23	31	31	8	7
Eestlane	26	32	29	10	4
Venelane/muu rahvus	20	27	29	11	12
ASULATÜÜP					
Pealinn	22	30	33	10	5
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	23	27	29	10	12
Maakonnakeskus	26	30	28	11	5
Muu linn, vallasisene linn, alev	31	32	23	9	5
Alevik, küla	24	31	27	11	7
VANUS					
15-24	21	26	44	5	4
25-34	28	32	30	6	4
35-49	21	34	27	12	6
50-64	22	29	26	13	11
65-74	31	27	21	14	8
HARIDUS					
alg- või põhiharidus	24	22	34	13	6
kutseharidus ilma keskhariduseta	25	26	35	9	5
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	26	29	25	11	9
kõrgharidus	19	36	34	8	3

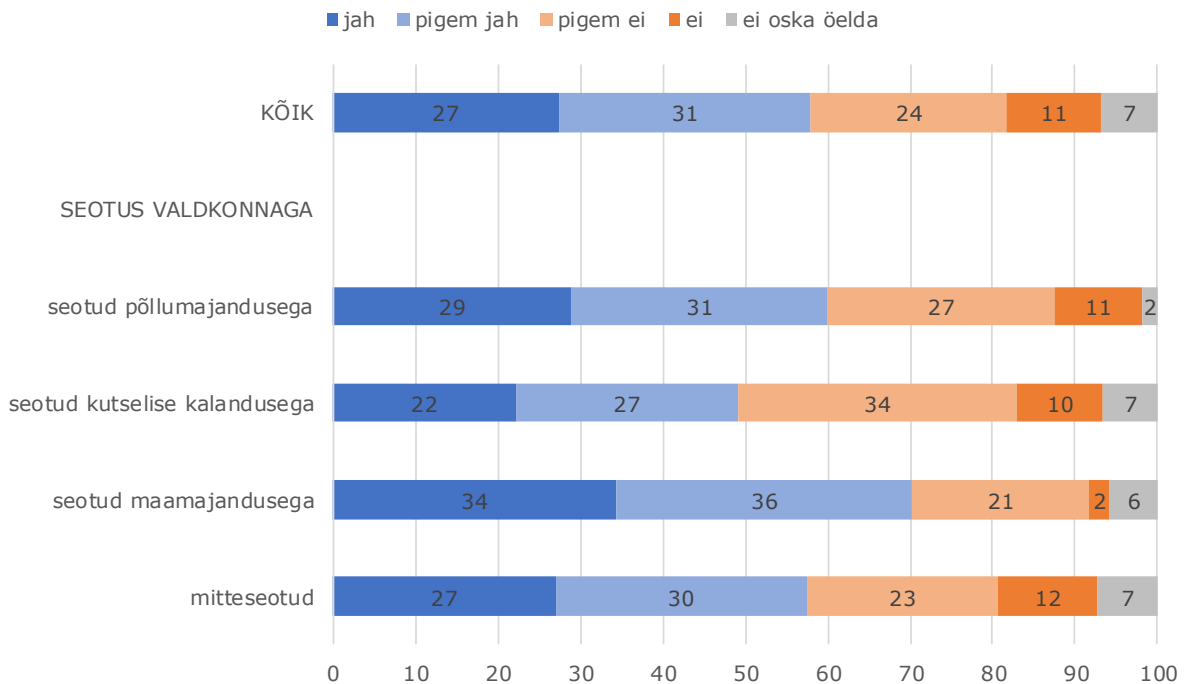
5.7 Maaettevõtluse perspektiiv töötajale

Küsimus: Kas Teie hinnangul on maapiirkonnas perspektiivikas töötada ettevõttes, mis EI tegele põllumajandusega?

Elanikud arvavad, et töötajatel on küllalt hea perspektiiv töötada maapiirkonnas ettevõttes, mis ei tegele põllumajandusega. Nii arvab 58% vastanutest. Oodatult on siingi kõrgem just nende vastajate hinnang, kes ise on antud valdkonnaga seotud.

Uuringust selgub, et keskmisest kõrgemalt hindavad maaettevõtluse perspektiivi eestlased ning alevikes/külades elavad inimesed. Noorte vastajate hinnang on siin keskmisest madalam. Kõrgharitud inimesed on oma hinnangus keskmisega võrreldes mõnevõrra ettevaatlikumad.

Joonis 10. Maaettevõtluse perspektiivikus töötajale, n=1000, %

Tabel 8. Maaettevõtluse perspektiivikus töötajale, n=1000, %

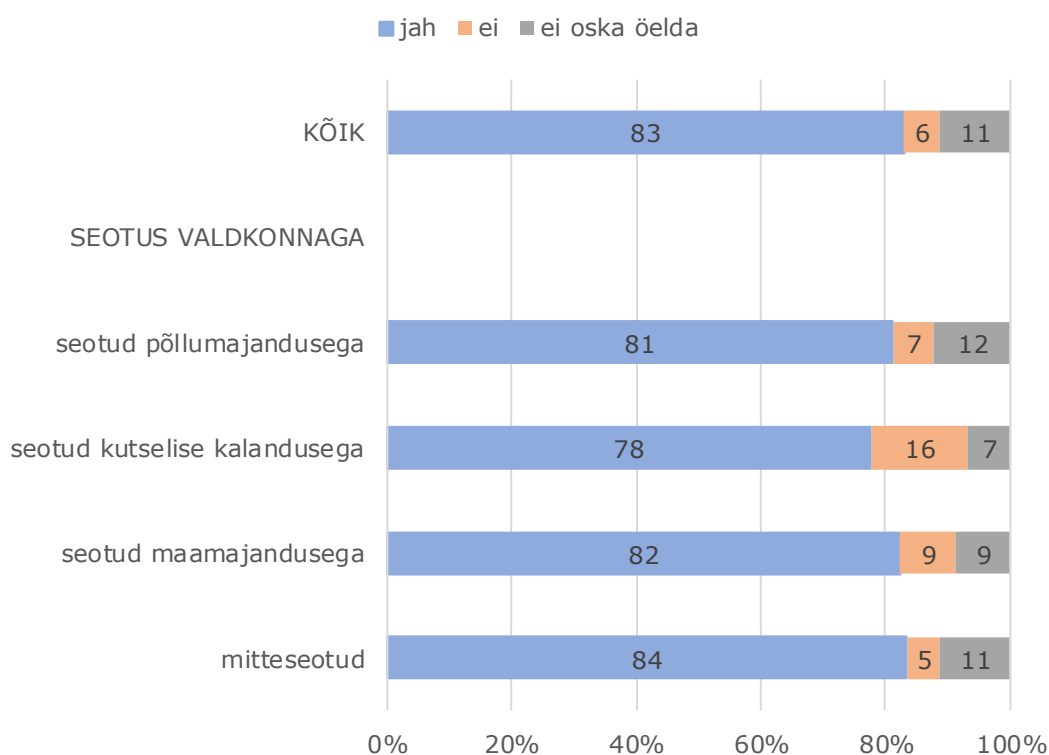
	jah	pigem jah	pigem ei	ei	ei oska öelda
Mees	28	30	24	12	5
Naine	27	31	23	10	8
Eestlane	31	33	22	10	4
Venelane/muu rahvus	20	26	27	15	13
ASULATÜÜP					
Pealinn	21	30	30	11	7
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	24	27	27	12	10
Maakonnakeskus	27	38	21	8	6
Muu linn, vallasisene linn, alev	36	28	19	13	5
Alevik, küla	33	32	18	11	6
VANUS					
15-24	29	21	34	15	1
25-34	32	30	24	10	4
35-49	21	38	25	9	6
50-64	29	28	21	11	10
65-74	29	31	14	14	12
HARIDUS					
alg- või põhiharidus	35	19	22	19	6
kutseharidus ilma keskhariduseta	36	13	10	30	10
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	28	30	21	11	9
kõrgharidus	22	37	30	8	4

6 Teadlikkus eurotoetustest

Küsimus: Kas põllumajanduse ja maaettevõtluse arendamiseks on võimalik taotleda riigilt/Euroopa Liidult toetust?

Elanike üldine teadlikkus valdkonnaga seotud eurotoetustest on kõrge – 83% vastanutest on toetusest teadlik. Keskmisest veidi madalam on kalandusvaldkonna inimeste teadlikkus. Kõige kõrgemat teadlikkust näeme vanuserühmade osas rühmas 25–34 a (91%), madalaimat aga vanimas rühmas (73%). Kõrgharidusega vastanute teadlikkus on samuti keskmisest kõrgem – 89%.

Joonis 11. Teadlikkus Euroopa Liidu ja riigi toetuse võimalusest, n=1000, %

Tabel 9. Teadlikkus Euroopa Liidu ja riigi toetuse võimalusest, n=1000, %

	jah	ei	ei oska öelda
Mees	84	5	11
Naine	82	7	11
Eestlane	83	5	12
Venelane/muu rahvus	83	7	10
ASULATÜÜP			
Pealinn	85	5	10
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	85	5	10
Maakonnakeskus	81	5	14
Muu linn, vallasisene linn, alev	83	8	9
Alevik, küla	80	6	14
VANUS			
15-24	83	6	12
25-34	91	5	4
35-49	85	6	9
50-64	80	6	14
65-74	73	8	19
HARIDUS			
alg- või põhiharidus	80	8	11
kutseharidus ilma keskhariduseta	69	10	21
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	81	7	13
kõrgharidus	89	3	8

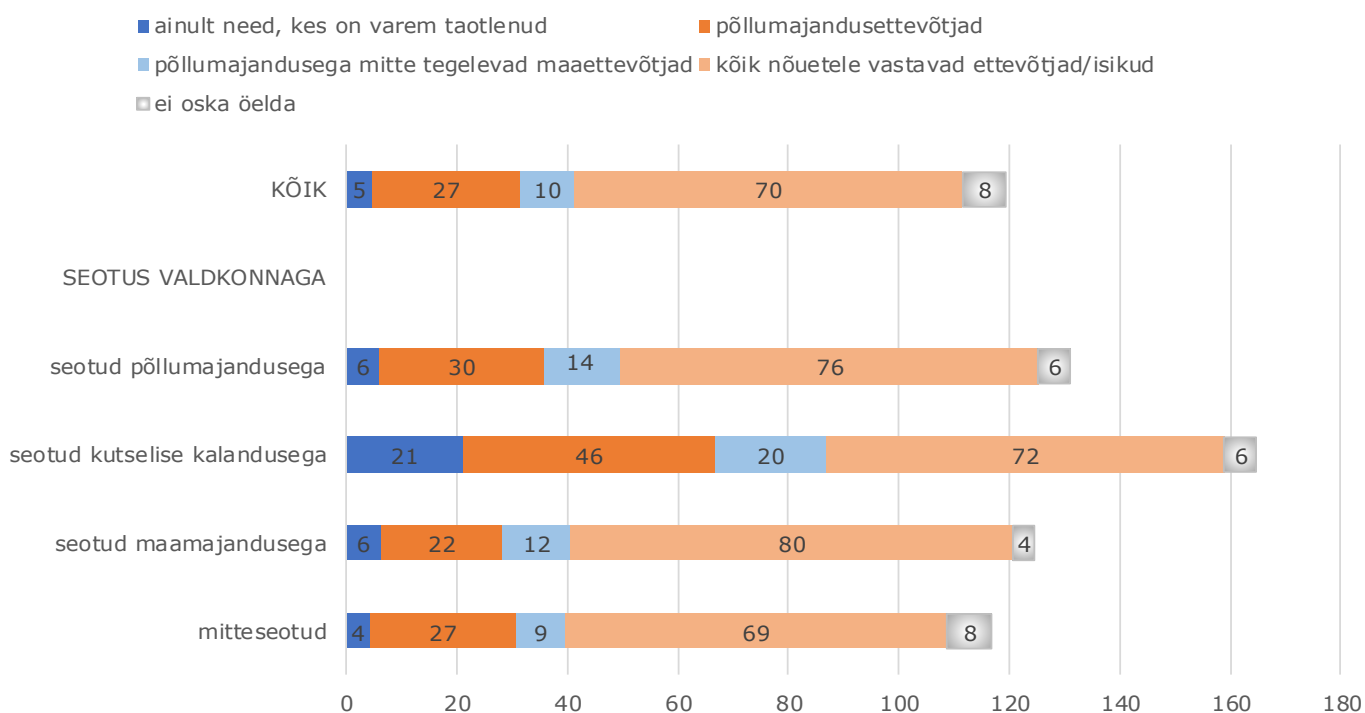
6.1 Kes saavad toetusi?

Küsimus: Kes saavad taotleda põllumajandus- ja maaelutoetusi?

Võib öelda, et teadlikkus sellest, kellele on mõeldud valdkonna eurotoetused, on küllaltki hea – 70% vastanutest on asjaga kursis. Parem on siin teadlikkus maamajanduse- ja põllumajandusvaldkonna inimeste seas ning madalam on see mitteseotud isikutel.

Kõige parem on teadlikkus antud küsimusest kõrgharitud vastajate seas, seejärel vanuserühma 25–34 a esindajatel ning eestlastel.

Joonis 12. Kes saavad taotleda põllumajandus- ja maaelutoetusi? N=1000, %**Tabel 10. Kes saavad taotleda põllumajandus- ja maaelutoetusi? N=1000, %**

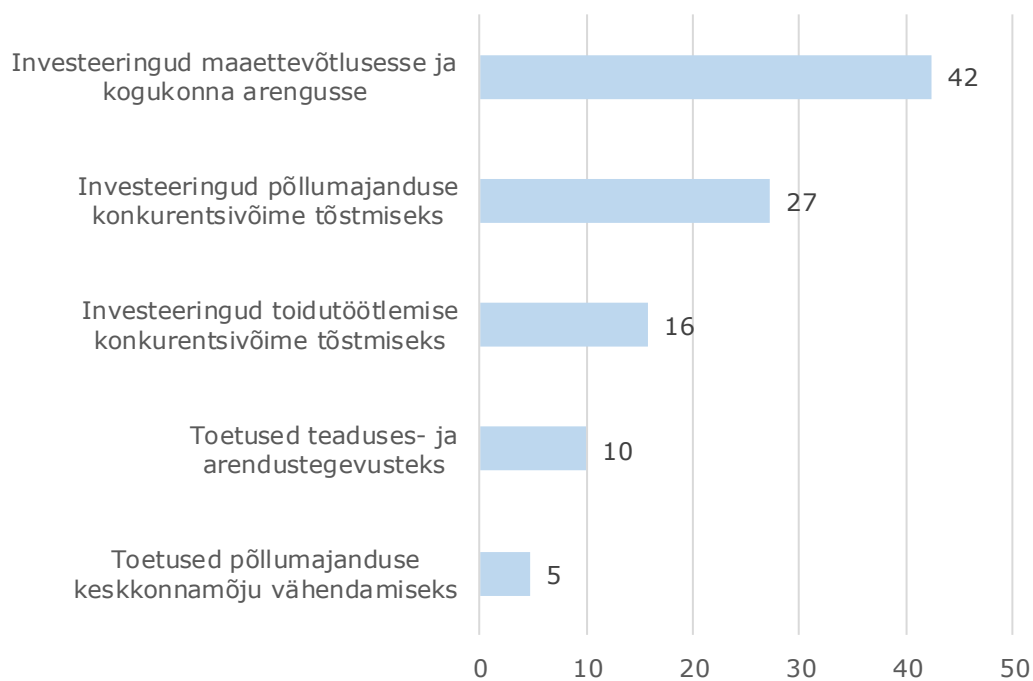
	ainult need, kes on varem taotlenud	põllumajandusettevõtjad	põllumajandusega mitte tegelevad maaettevõtjad	kõik nõuetele vastavad ettevõtjad/isikud	ei oska öelda
Mees	4	26	10	71	8
Naine	5	28	9	70	8
Eestlane	4	23	9	74	8
Venelane/muu rahvus	5	36	10	62	6
ASULATÜÜP					
Pealinn	4	27	10	69	9
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	4	34	9	70	3
Maakonnakeskus	4	20	7	69	11
Muu linn, vallasisene linn, alev	3	30	12	74	3
Alevik, küla	6	24	9	70	10
VANUS					
15-24	2	33	9	72	3
25-34	3	20	8	80	4
35-49	6	24	9	74	8
50-64	5	30	10	63	9
65-74	6	33	15	58	16
HARIDUS					
alg- või põhiharidus	6	26	5	62	13
kutseharidus ilma keskhariduseta	7	29	7	64	13
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	5	31	10	65	8
kõrgharidus	3	20	10	82	5

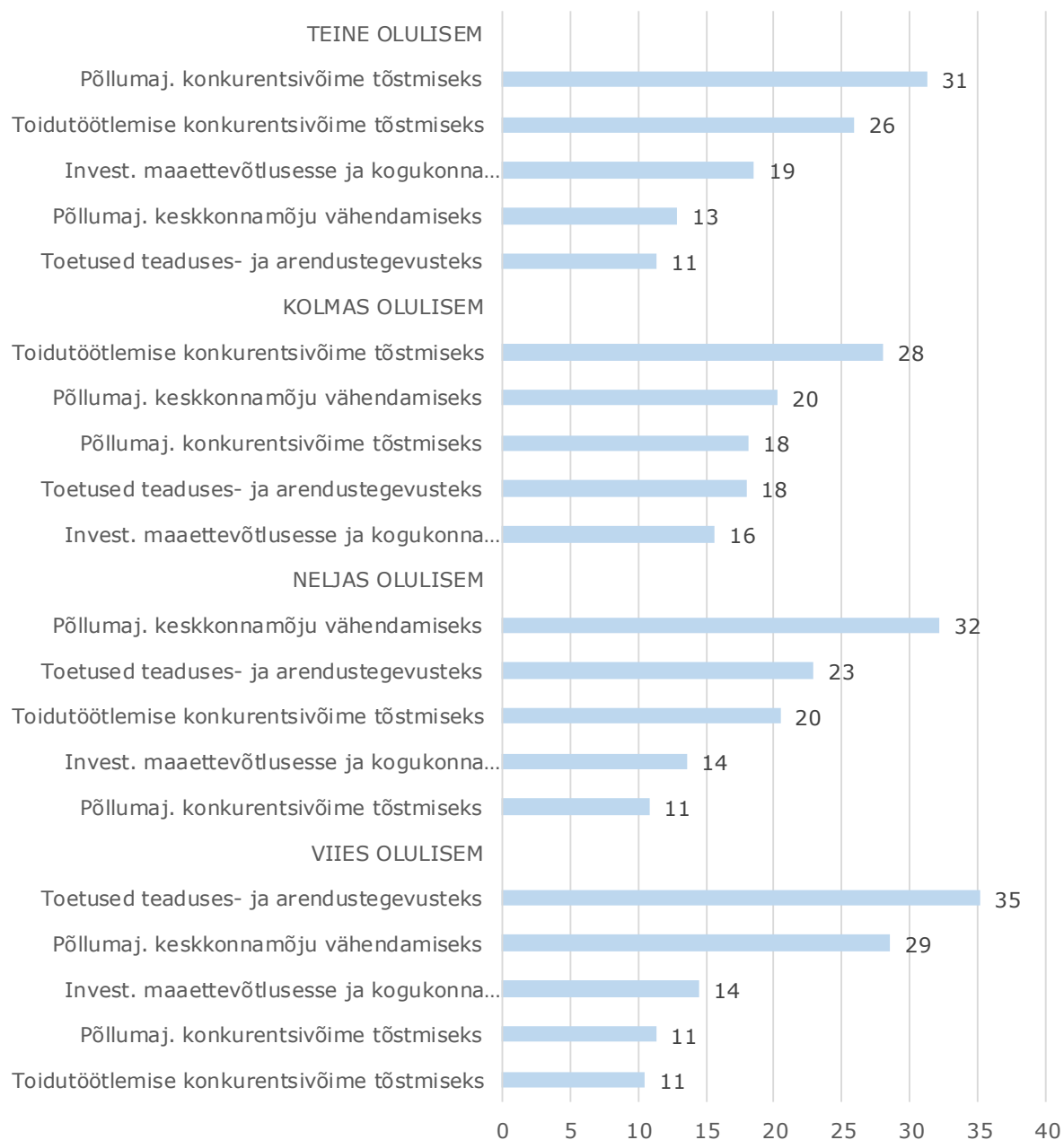
6.2 Vald-konnad, mida peaks toetama

Milliseid maaeluga seotud tegevusi on kõige olulisem toetada? Vastajatel paluti järjestada viis etteantud valdkonda.

Elanike hinnangul on kõige olulisem praegusel hetkel toetada maaettevõtlust ja kogukonna arengut – nii arvab 42% vastanutest. Teiseks peetakse oluliseks investeeringuid põllumajanduse valdkonda ning kolmandaks tuleks toetada toidutöötlemist.

Joonis 13. Toetusvaldkondade olulisus, kõige olulisem, n=1000, %

Joonis 14. Toetusvaldkondade olulisus, teine kuni viies, n=1000, %

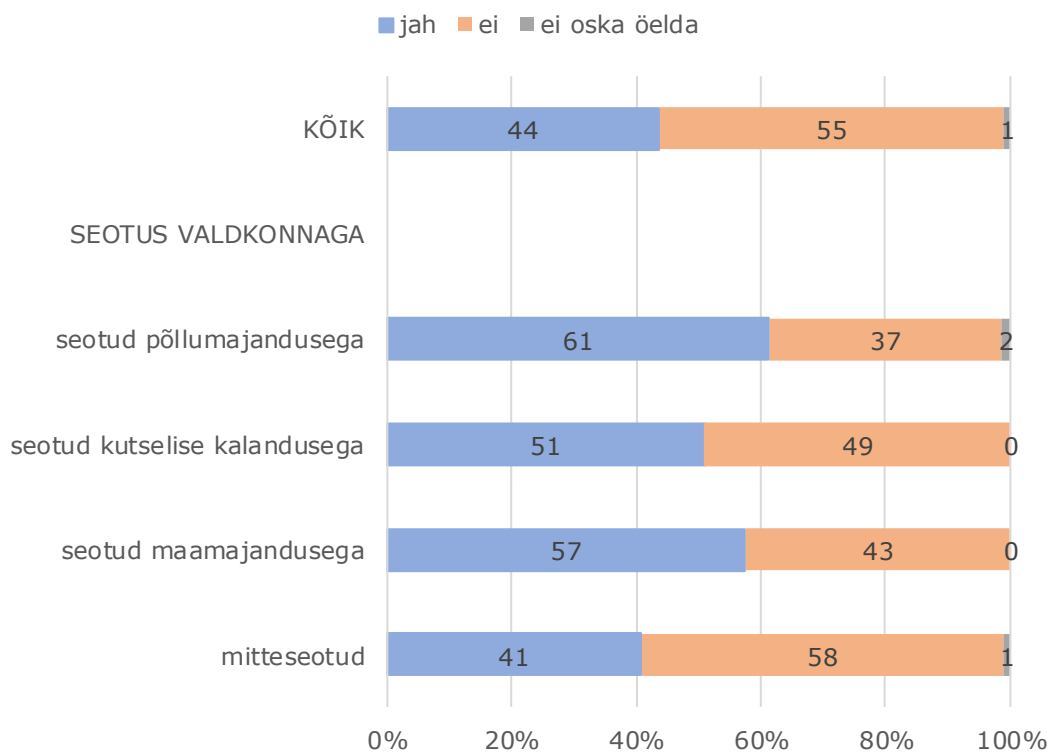
6.3 Teadlikkus maaelu arengukavast

Küsimus: Kas te olete kuulnud maaelu arengukavast?

Maaelu arengukava üldine teadlikkus elanikkonna seas on 44%, keskmisest kõrgem on see aga põllumajandusega ja maamajandusega seotud inimeste seas.

Kõige kõrgem on teadlikkus taas kõrgharitudte seas, keskmisest kõrgem on see ka eestlastel, alevikes ja küldes elavatel inimestel ning vanuserühmas 35–49 a.

Joonis 15. Teadlikkus maaelu arengukavast, n=1000, %

Tabel 11. Teadlikkus maaelu arengukavast, n=1000, %

	jah	ei	ei oska öelda
Mees	44	55	1
Naine	44	55	1
Eestlane	52	47	1
Venelane/muu rahvus	25	73	2
ASULATÜÜP			
Pealinn	37	61	2
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	38	62	0
Maakonnakeskus	52	48	0
Muu linn, vallasisene linn, alev	41	59	1
Alevik, küla	53	46	1
VANUS			
15-24	33	66	1
25-34	41	59	1
35-49	52	47	2
50-64	46	54	1
65-74	39	59	2
HARIDUS			
alg- või põhiharidus	34	64	2
kutseharidus ilma keskhariduseta	38	62	0
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	39	60	1
kõrgharidus	57	42	1

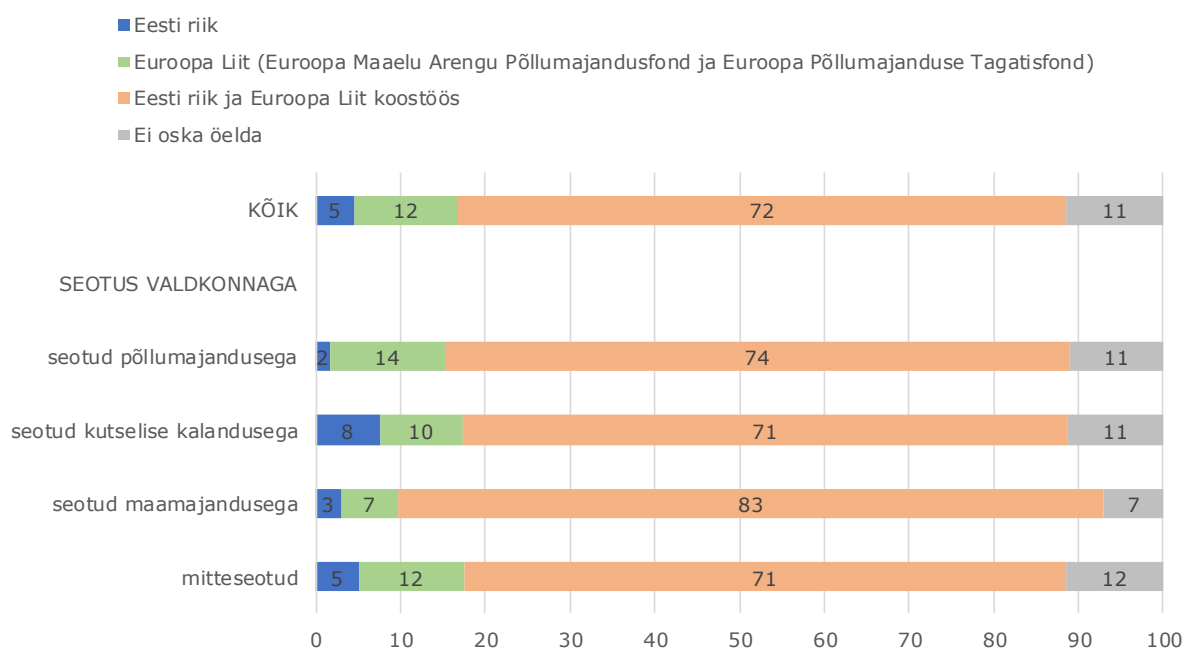
6.4 Teadlikkus rahastamise allikatest

Küsimus: Kas põllumajandus- ja maaelutoetusi rahastab...

Elanike teadlikkus sellest, et põllumajandus- ja maaelutoetusi rahastavad Eesti riik ja EL koostöös, on kõrge – 72% on sellega kursis.

Keskmisest kõrgem on teadlikkus maamajandusega seotud isikutel, veidi vähem on asjaga kursis kalandusvaldkonna inimesed ning need, kes pole ühegi kõnealuse valdkonnaga seotud.

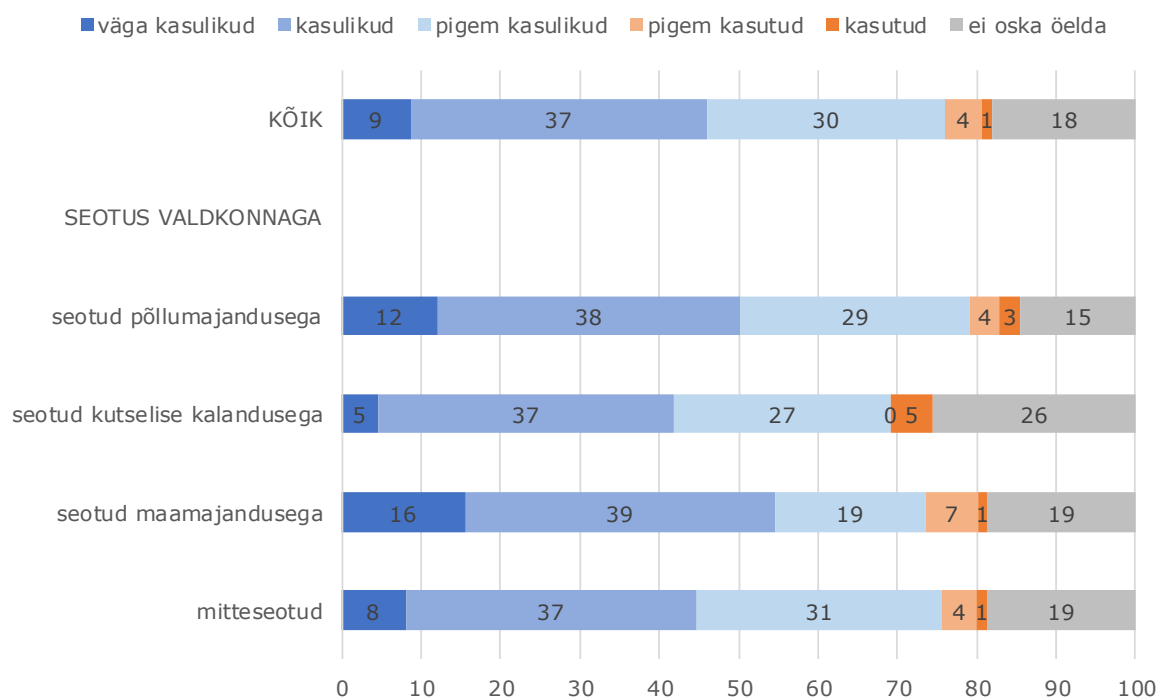
Joonis 16. Teadlikkus põllumajandus- ja maaelutoetuste rahastusallikatest, n=1000, %

6.5 Hinnang maaelu arengukava toetuste kasulikkusele

Küsimus: Kas Teie arvates perioodil 2014-2020 maaelu arengukavast tehtavad toetused on Eesti maaelule kasulikud?

Eesti elanike hinnang maaeluga seotud toetustele on väga positiivne – 76% peab toetusi kasulikeks ning vaid 6% arvab, et need on kasutud. Kõige positiivsemad on ka siin vastajad, kes ise on seotud maamajandusega.

Joonis 17. Kas maaelu arangukava toetused on maaelule kasulikud? N=1000, %**Tabel 12. Kas maaelu arangukava toetused on maaelule kasulikud? N=1000, %**

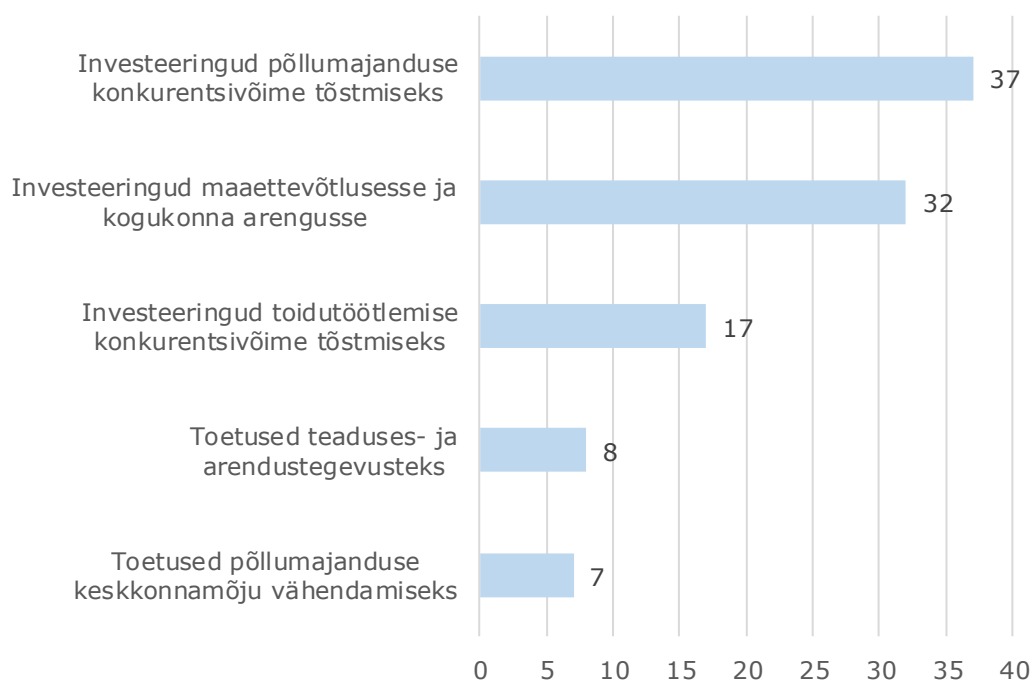
	väga kasulikud	kasulikud	pigem kasulikud	pigem kasutud	kasutud	ei oska öelda
Mees	9	37	30	4	1	18
Naine	8	37	30	5	2	18
Eestlane	10	38	33	4	1	14
Venelane/muu rahvus	5	36	23	6	3	27
ASULATÜÜP						
Pealinn	8	35	30	5	2	21
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	7	33	33	3	1	23
Maakonnakeskus	14	34	34	3	1	13
Muu linn, vallasisene linn, alev	6	43	17	7	4	22
Alevik, küla	10	41	32	4	1	13
VANUS						
15-24	6	26	46	5	0	16
25-34	14	36	27	5	1	17
35-49	8	37	30	5	2	17
50-64	9	41	27	4	2	18
65-74	6	43	23	3	2	23
HARIDUS						
alg- või põhiharidus	7	36	37	6	3	11
kutseharidus ilma keskerihariduseta	0	50	15	0	0	35
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	9	38	29	4	2	18
kõrgharidus	10	35	31	5	0	19

Valdkonnad, kus toetustest on olnud enim kasu

Küsimus: Millistest maaelutoetustest on olnud kõige rohkem kasu? Reastage 5 olulisemat.

Kõige suuremat kasu näevad vastajad põllumajanduse toetamisel ning teisena maaettevõtluse ja kogukonna arengu valdkonnas. Oluline on ühtlasi ka toidutöötlemise valdkonna konkurentsivõime tõstmine.

Joonis 18. Millistest maaelutoetustest on olnud kõige rohkem kasu? Kõige olulisem. N=1000, %

Joonis 19. Millistest maaelutoetustest on olnud kõige rohkem kasu? Olulisuselt järgmised. N=1000, %

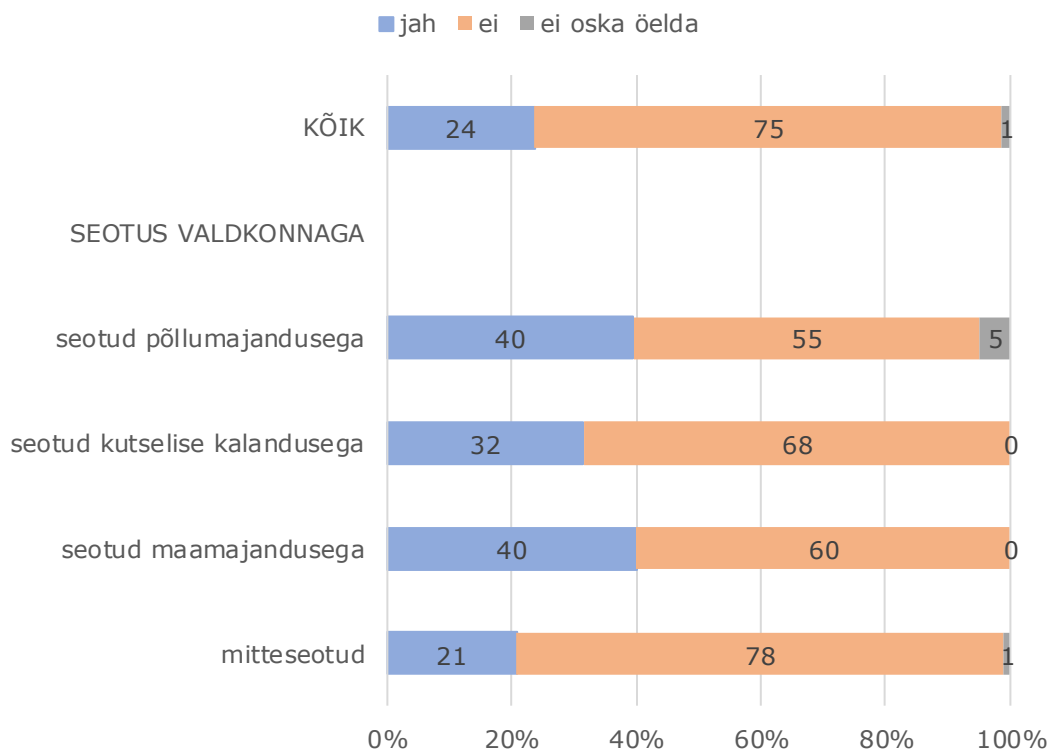
6.6 Teadlikkus LEADER toetustest

Küsimus: Kas te olete kuulnud LEADER-toetustest?

LEADER toetustest teab 24% ning neist ei ole kuulnud 75% Eesti elanikest. Tuntus on keskmisest kõrgem nii põllumajanduse, kalanduse kui ka maamajanduse valdkonna inimeste seas, madalam aga mitteseotud inimeste seas.

Sarnaselt varasema uuringuga näeme ka siin keskmisest kõrgemat tustust kõrgharidusega inimeste, eestlase ning maapiirkonnas elavate inimeste seas. Samuti on LEADER toetuste tustus parem vanuserühmades 35–64 a.

Joonis 20. Teadlikkus LEADER -toetustest. N=1000, %

Tabel 13. Teadlikkus LEADER -toetustest. N=1000, %

	jah	ei	ei oska öelda
Mees	24	74	2
Naine	24	76	1
Eestlane	32	67	1
Venelane/muu rahvus	5	92	2
ASULATÜÜP			
Pealinn	14	85	2
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	18	82	1
Maakonnakeskus	30	70	0
Muu linn, vallasisene linn, alev	22	76	1
Alevik, küla	36	62	2
VANUS			
15-24	9	88	2
25-34	20	79	1
35-49	30	68	1
50-64	29	70	1
65-74	19	79	2
HARIDUS			
alg- või põhiharidus	12	87	1
kutseharidus ilma keskhariduseta	15	85	0
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	19	79	2
kõrgharidus	37	63	0

7 Kutselise kalanduse maine ja teadlikkus valdkonnast

Kalanduse üldine maine

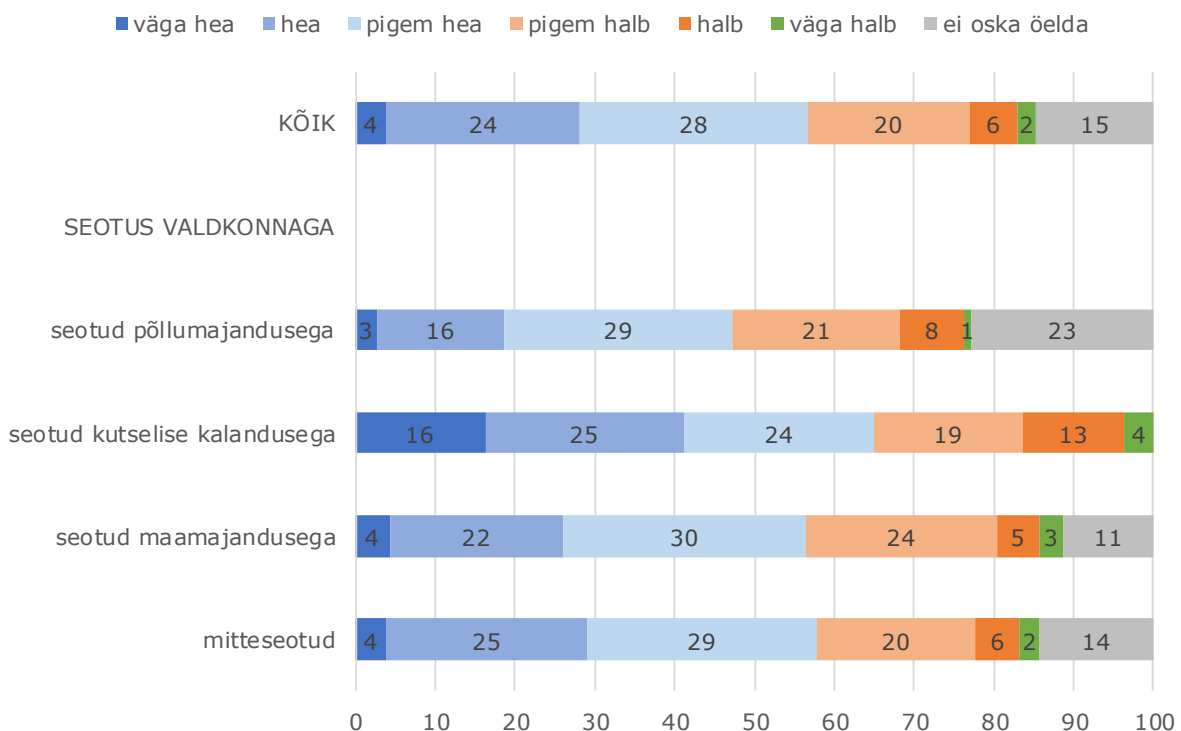
Küsimus: Kuidas te hindate (elu)kutselise kalanduse üldist mainet?

Kutselise kalanduse maine on elanikkonna seas jätkuvalt positiivne – 56% hindas seda kas pigem või täiesti positiivselt ja 28% pigem negatiivselt.

Oodatult on maine kõrgem inimeste seas, kes on kalanduse valdkonnaga ise seotud – 65% positiivne ja 35% negatiivne. Põllumajandusega seotud vastanute silmis on kalanduse maine aga keskmisest veidi madalam.

Kalanduse maine on kõrgem pigem nooremate, kui vanemate inimeste seas. Samuti selgus erinevus lähtuvalt vastaja rahvusest – mitte-eestlased on kalanduse, kui elukutse suhtes märksa positiivsemalt meelestatud, kui eestlased (positiivseid vastuseid vast. 64% ja 53%. Kõrgharidusega vastajad on kalanduse maine suhtes keskmisest veidi ettevaatlikumad, kuid nende hinnang on valdavalt samuti positiivne – 55% hindab seda positiivselt ja 34% negatiivselt. Vastaja asulatüübist lähtuvalt erisusi vastustes ei ilmnenud.

Joonis 21. Kalanduse üldine maine, n=1000, %

Tabel 14. Kalanduse maine, n=1000, %

	väga hea	hea	pigem hea	pigem halb	halb	väga halb	ei oska öelda
Mees	4	23	29	22	6	3	15
Naine	4	25	28	19	6	2	15
Eestlane	2	20	31	24	5	2	16
Venelane/muu rahvus	8	34	22	13	7	4	11
ASULATÜÜP							
Pealinn	4	25	30	24	5	3	9
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	4	26	30	18	7	3	11
Maakonnakeskus	4	25	31	15	7	1	16
Muu linn, vallasisene linn, alev	6	28	30	14	4	3	15
Alevik, küla	3	21	24	21	7	2	22
VANUS							
15-24	5	26	43	17	1	2	6
25-34	1	30	30	20	5	1	13
35-49	7	21	30	22	3	3	15
50-64	4	23	24	19	10	3	18
65-74	1	23	18	24	10	3	20
HARIDUS							
alg- või põhiharidus	3	31	32	17	4	1	13
kutseharidus ilma keskhariduseeta	10	19	26	5	10	0	30
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	4	26	25	18	7	2	16
kõrgharidus	3	18	34	26	4	3	12

Punane värv tähistab keskmisest statistiliselt oluliselt madalamat ja sinine oluliselt kõrgemat tulemust 95%-lisel usaldusnivool.

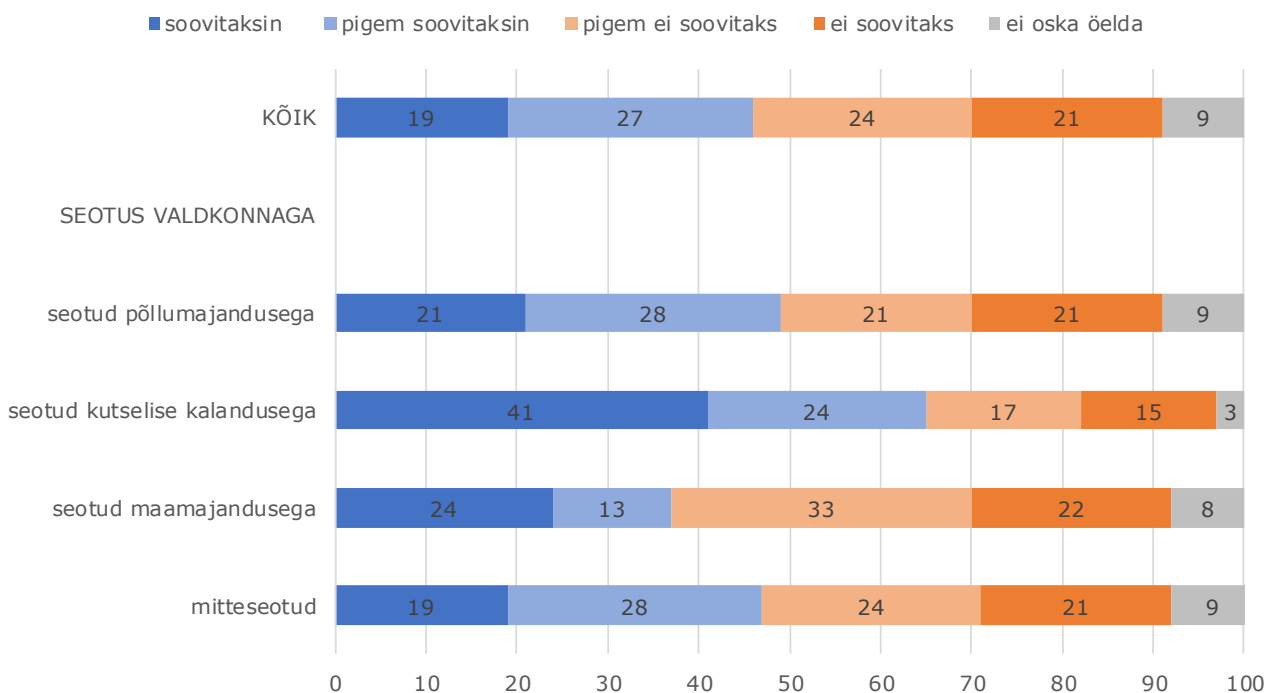
Kalandusvaldkonna soovimine

Küsimus: Kui mõni teile lähedane inimene plaaniks siduda end kalandusvaldkonnaga, siis kas te soovitaksite seda või mitte?

Kalandusvaldkonna soovitajate ja mittesoovitajate osakaal elanikkonna seas on sisuliselt võrdne – 47% soovitab ja 44% seda ei teeks, 9% ei oska küsimusele vastata. Kindlaid soovitajaid on 19%. Kalandusega seotud inimeste seas on soovimine oodatult kõrgem – 65% kuid silma paistab, et sellest vastajagrupist 34% antud valdkonda oma tuttavatele ei soovitaks. Põllumajandusega seotud inimeste vastus keskmisest tulemusest ei erine.

Tabelis 15 näeme erisusi vastustes lähtuvalt vastaja vanusest ja haridustasemest. Nii on taas nooremate vastajate seas enam neid, kes on meelsamini valmis valdkonda oma tuttavatele soovitama, vanimas rühmas (65-74a) on aga mittesoovitajad selges ülekaalus.

Joonis 22. Kalandusvaldkonna soovimine, n=1000, %

Tabel 15. Kalandusvaldkonna soovitamise, n=1000, %

	soovitaksin	pigem soovitaksin	pigem ei soovitaks	ei soovitaks	ei oska öelda
Mees	18	28	23	21	10
Naine	21	26	24	20	9
Eestlane	18	26	26	20	10
Venelane/muu rahvus	23	29	19	22	7
ASULATÜÜP					
Pealinn	17	29	27	21	7
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	20	30	24	20	6
Maakonnakeskus	21	31	20	20	8
Muu linn, vallasisene linn, alev	21	27	22	19	11
Alevik, küla	21	23	23	21	12
VANUS					
15-24	19	41	24	12	4
25-34	17	28	30	17	7
35-49	19	28	25	17	10
50-64	21	24	20	24	10
65-74	19	17	17	35	12
HARIDUS					
alg- või põhiharidus	22	34	15	20	8
kutseharidus ilma keskhariduseta	32	11	14	15	27
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	23	28	21	20	8
kõrgharidus	11	24	33	22	10

Punane värv tähistab keskmisest statistiliselt oluliselt madalamat ja sinine oluliselt kõrgemat tulemust 95%-lisel usaldusnivool.

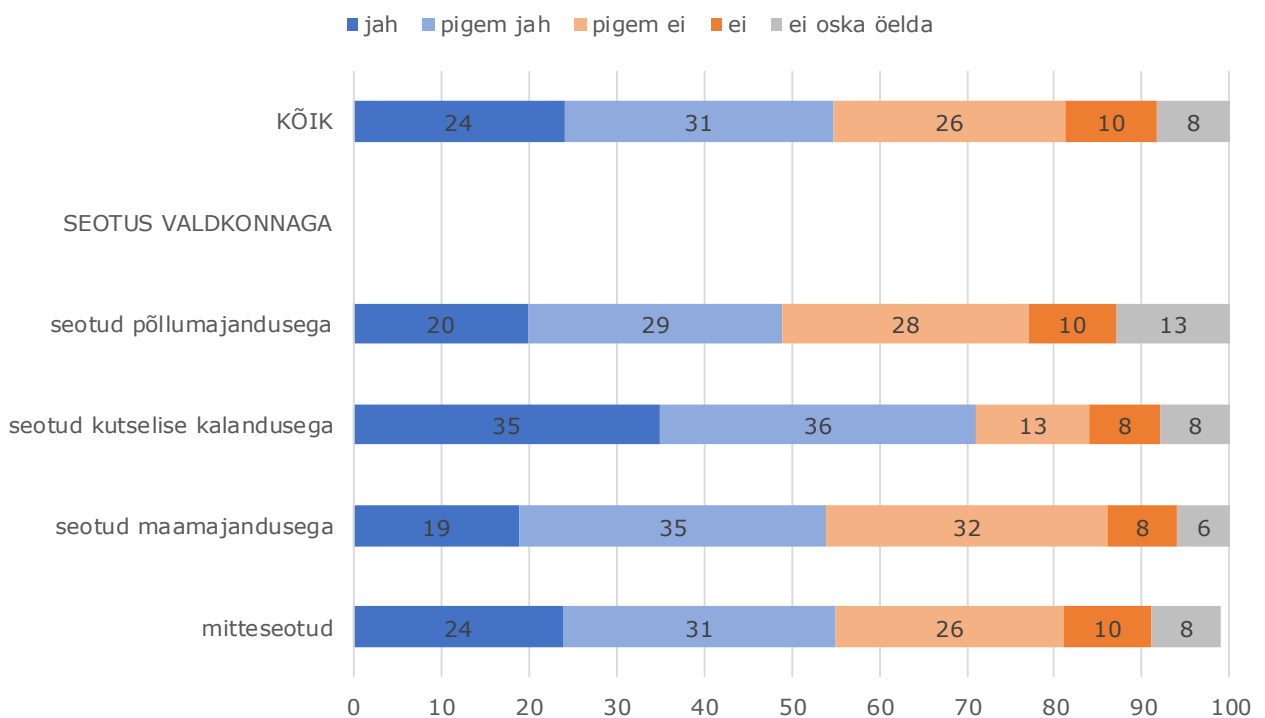
7.2 Valdkonna perspektiiv

Küsimus: Kas teie hinnangul on kalandus ettevõtjatele perspektiivikas tegevusala?

Elanikud peavad kalandust ettevõtjatele pigem perspektiivikaks tegevusalaks – nii arvab 55% vastanutest, 36% sellega aga ei nõustu. Kutselise kalandusega seotud inimestest peab valdkonda perspektiivikaks 71% ning ei pea 21%.

Eestlastega võrreldes näevad valdkonnas suuremat perspektiivi mitte-eestlased, noorimas vanuserühmas näeme siin aga vastakaid arvamusi – 49% peab ala perspektiivikaks ja 47% mitte. Kõige positiivsemalt on siin meelestatud vanuserühm 50-64a., kellest 57% peab kalandust ettevõtjale perspektiivikaks valdkonnaks.

Joonis 23. Valdkonna perspektiiv ettevõtjale, n=1000, %

Tabel 16. Valdkonna perspektiiv ettevõtjale, n=1000, %

	jah	pigem jah	pigem ei	ei	ei oska öelda
Mees	22	31	26	13	8
Naine	26	31	26	8	9
Eestlane	20	31	29	11	9
Venelane/muu rahvus	33	29	21	10	7
ASULATÜÜP					
Pealinn	24	30	28	11	8
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	29	34	22	12	5
Maakonnakeskus	27	30	29	8	7
Muu linn, vallasisene linn, alev	24	34	29	7	5
Alevik, küla	21	29	26	11	12
VANUS					
15-24	24	25	39	8	4
25-34	20	35	30	7	7
35-49	20	36	25	12	7
50-64	32	25	22	11	9
65-74	22	29	20	12	16
HARIDUS					
alg- või põhiharidus	21	29	29	10	11
kutseharidus ilma keskhariduseta	34	22	10	10	23
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	27	30	24	10	9
kõrgharidus	19	33	30	12	6

Punane värv tähistab keskmisest statistiliselt oluliselt madalamat ja sinine oluliselt kõrgemat tulemust 95%-lisel usaldusnivool.

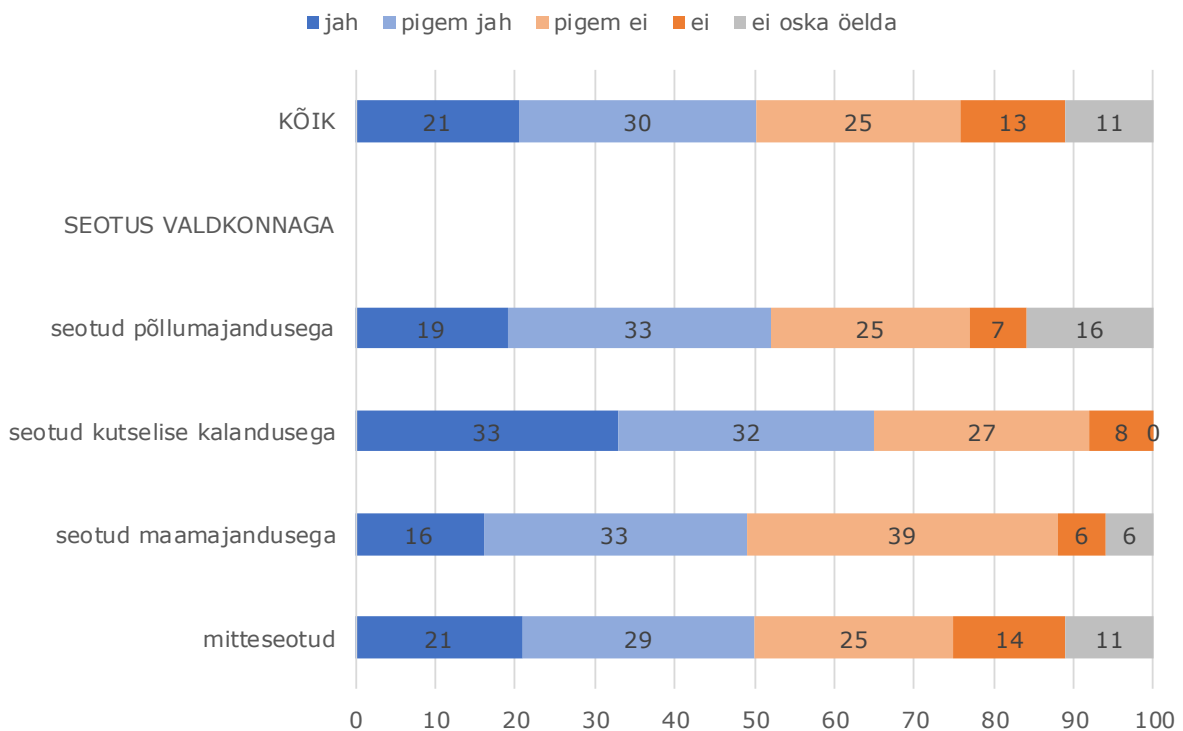
Perspektiiv töötajale/töövõtjale

Küsimus: Kas teie hinnangul on kalandus töötajale/töövõtjale perspektiivikas tegevusala?

Töötajate seisukohalt peab kalanduse valdkonda perspektiivikaks 51% ning ei pea 38% elanikest. Seega võib öelda, et valdkonda peetakse töötajatele veidi vähem perspektiivikaks, kui nägime seda ettevõtjate puhul. Kalanduse valdkonna töötajate seas on imago märksa positiivsem – 65% peab seda ka töötajatele perspektiivseks valdkonnaks.

Keskmisest positiivsem on siin taas mitte-eestlaste arvamus – neist hindas positiivselt 55% samal ajal, kui eestlastest tegi seda 49%. Tallinna vastajate seas on hinnang keskmisest veidi negatiivsem, samuti nooremate vanuserühmade esindajate seas. Kõrgharidusega inimeste seas on positiivse hinnangu andnud 44% ja negatiivse andnud 49%, seega on tulemus keskmisest tasemest madalam.

Joonis 24. Kalanduse perspektiiv töötajale, n=1000, %

Tabel 17. Valdkonna perspektiiv töötajale, n=1000, %

	jah	pigem jah	pigem ei	ei	ei oska öelda
Mees	20	29	25	14	12
Naine	21	30	26	12	10
Eestlane	16	33	26	13	12
Venelane/muu rahvus	31	24	23	14	8
ASULATÜÜP					
Pealinn	22	27	31	14	7
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	24	31	24	13	9
Maakonnakeskus	16	40	23	9	11
Muu linn, vallasisene linn, alev	23	27	23	13	14
Alevik, küla	18	30	22	14	15
VANUS					
15-24	19	31	34	12	4
25-34	16	30	35	10	9
35-49	20	32	23	14	10
50-64	26	25	22	14	13
65-74	19	33	15	15	17
HARIDUS					
alg- või põhiharidus	20	34	24	10	12
kutseharidus ilma keskhariduseta	24	17	10	10	39
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	24	29	22	12	12
kõrgharidus	14	30	33	16	7

Punane värv tähistab keskmisest statistiliselt oluliselt madalamat ja sinine oluliselt kõrgemat tulemust 95%-lisel usaldusnivool.

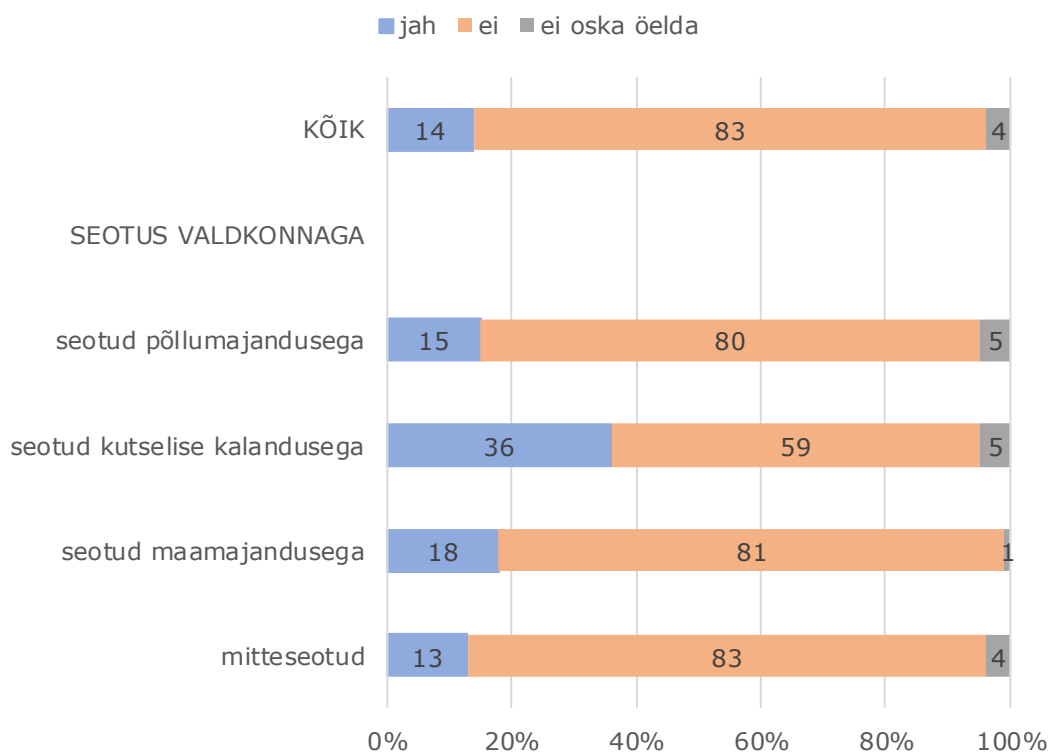
8 Euroopa Kalandusfondi tuntus

Küsimus: Kas te olete kuulnud Euroopa Kalandusfondist?

Euroopa Kalandusfondi tuntus elanikkonna seas on uuringu kohaselt vähene – vaid 14%, 83% elanikest sellest kuulnud ei ole ning 4% ei oska vastata. Kutselise kalandusega seotud isikute seas on fondi tuntus 36%, maamajandusega seotud elanike seas aga 18%.

Tabelist 18 selgub, et Euroopa Kalandusfondi tuntus on märksa kõrgem eestlaste seas (17% vs. 7% mitte-eestlaste seas), samuti on see kõrgem maal elavate inimeste seas (19%). Kõige teadlikum vanuserühm on 35–49 a (18%) ja vähemteadlik on vanuserühm 65–74 a (6%). Fondi tuntus on keskmisest pigem kõrgem ka kõrgharitud vastajagrupi seas.

Joonis 25. Euroopa Kalandusfondi tuntus, n=1000, %

Tabel 18. Euroopa Kalandusfondi tuntus, n=1000, %

	jah	ei	ei oska öelda
Mees	15	79	5
Naine	12	86	2
Eestlane	17	80	3
Venelane/muu rahvus	7	89	4
ASULATÜÜP			
Pealinn	11	86	3
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	12	84	3
Maakonnakeskus	10	85	5
Muu linn, vallasisene linn, alev	12	84	4
Alevik, küla	19	77	4
VANUS			
15-24	14	85	1
25-34	11	85	4
35-49	18	78	4
50-64	14	83	3
65-74	6	87	7
HARIDUS			
alg- või põhiharidus	13	86	2
kutseharidus ilma keskhariduseta	5	81	13
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	12	84	4
kõrgharidus	17	79	4

Punane värv tähistab keskmisest statistiliselt oluliselt madalamat ja sinine oluliselt kõrgemat tulemust 95%-lisel usaldusnivool.

9 Teadlikkus kalandussektori rahastamisest

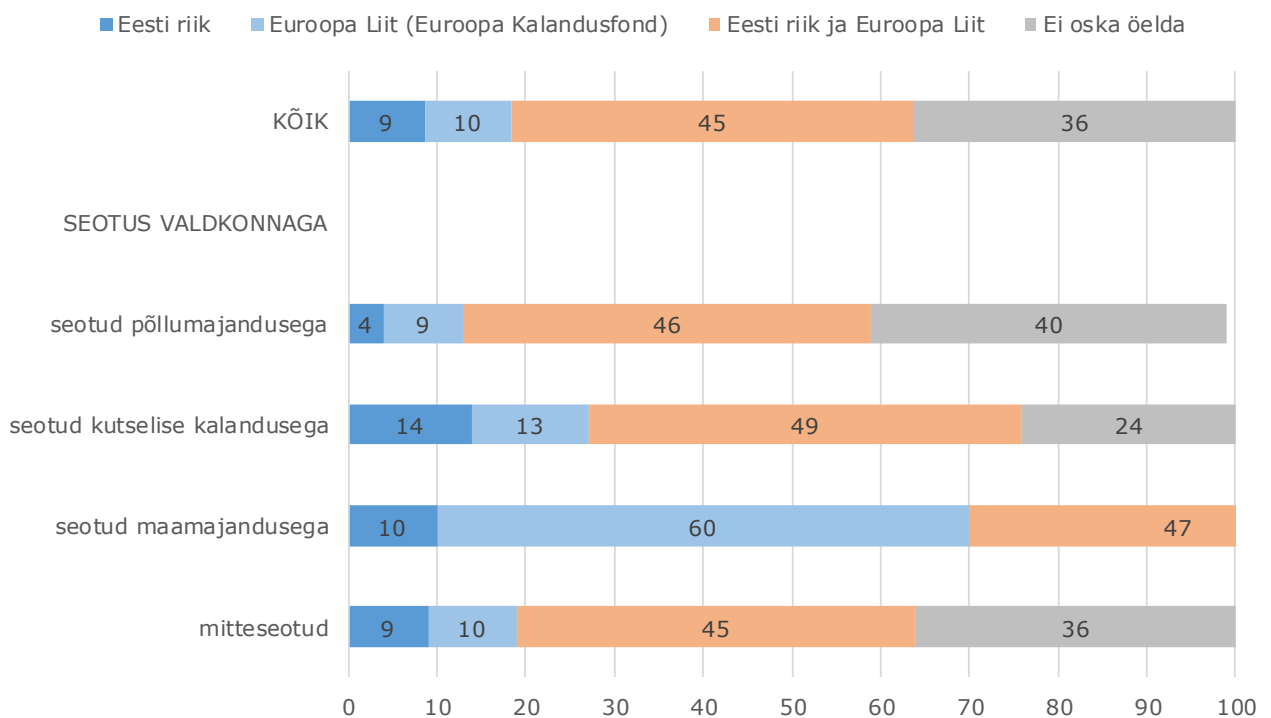
Küsimus: Kas Eesti kalandussektorile antavaid toetusi rahastab ... Vastajale esitati kolm vastusevarianti.

Elanikkonna teadlikkus kalandussektori rahastamisest on oluliselt paranenud – kui 2015. aastal läbiviidud uuringu järgi teadis õiget vastust 33%, siis nüüd juba 45% elanikest. Siiski on teema elanikele suhteliselt võõras, sest tervelt 36% on jätnud küsimusele vastamata.

Kalandusvaldkonnaga seotud inimeste seas on teadlikkus toetuste teemal keskmisest kõrgem ning õiget vastust teab 49%. Siiski näeme ka antud sihtrühmas, et küsimusele ei oska vastata 24% sihtrühmast.

Kõige kõrgem on teadlikkus kalandusvaldkonna rahastusest kõrgharidusega vastajate seas – neist teab Eesti riigi ja Euroopa Liidu kaasrahastusest 54% ning madalaim on see vanuserühma 65-74a. esindajate ning kutseharidusega vastajate seas – võrdselt 25%.

Joonis 26. Teadlikkus kalandussektori toetuste rahastusest, n=1000, %

Tabel 19. Teadlikkus kalandussektori toetuste rahastusest, n=1000, %

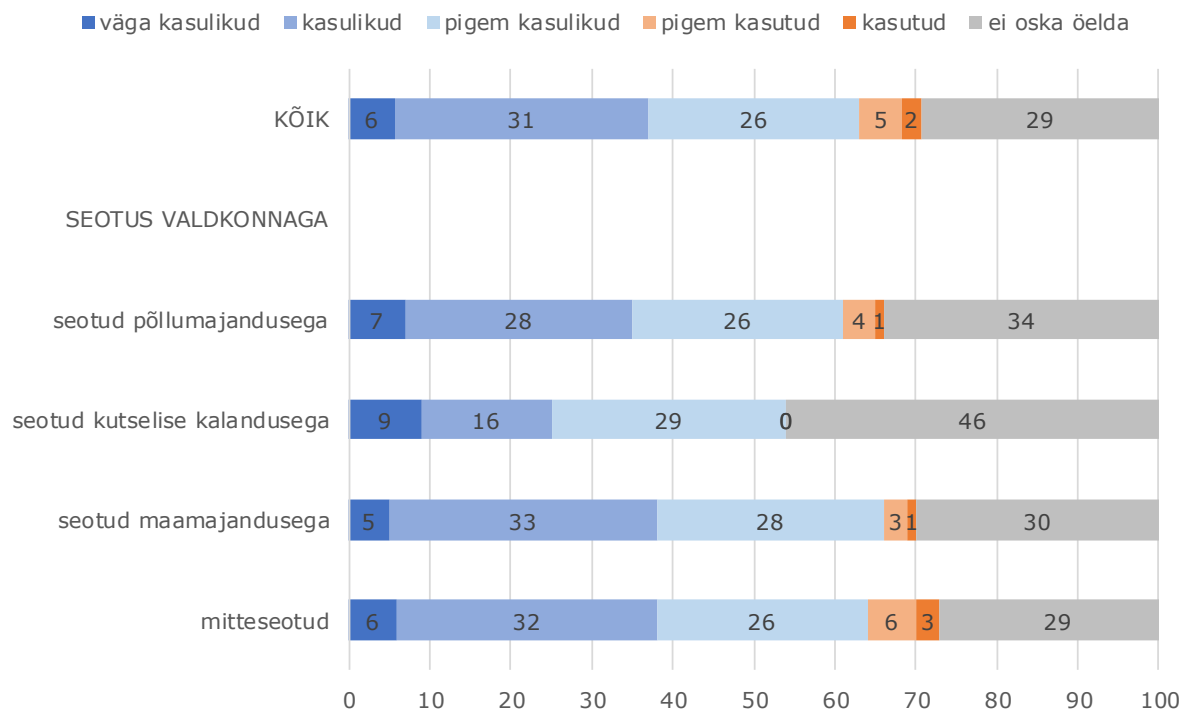
	Eesti riik	Euroopa Liit (Euroopa Kalandusfond)	Eesti riik ja Euroopa Liit	Ei oska öelda
Mees	8	10	49	33
Naine	9	9	42	39
Eestlane	6	9	47	38
Venelane/muu rahvus	13	12	42	33
ASULATÜÜP				
Pealinn	9	9	48	34
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	14	8	47	31
Maakonnakeskus	3	9	44	44
Muu linn, vallasisene linn, alev	14	10	40	36
Alevik, küla	5	11	44	40
VANUS				
15-24	16	11	55	18
25-34	9	12	51	28
35-49	6	10	49	34
50-64	8	8	42	41
65-74	6	7	25	61
HARIDUS				
alg- või põhiharidus	12	12	43	33
kutseharidus ilma keskhariduseta	5	25	25	46
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	9	10	42	39
kõrgharidus	7	7	54	31

Punane värv tähistab keskmisest statistiliselt oluliselt madalamat ja sinine oluliselt kõrgemat tulemust 95%-lisel usaldusnivool.

9.1 Hinnang toetuste kasulikkusele

Küsimus: Kas perioodil 2007-2013 Euroopa Kalandusfondist tehtavad toetused on Eesti kalandusele teie arvates kasulikud?

Kuigi tervelt 29% elanikest ei oska toetuste kasulikkust hinnata, on ülejäänud vastajate hinnang selgelt väga positiivne – toetusi hindab pigem või väga kasulikuks 63% vastanutest. Kasutuks hindab toetusi vaid 7% elanikest.

Joonis 27. Toetuste kasulikkus Eesti kalandusele, n=1000, %

Tabel 20. Toetuste kasulikkus Eesti kalandusele, n=1000, %

	väga kasulikud	kasulikud	pigem kasulikud	pigem kasutud	kasutud	ei oska öelda
Mees	7	33	24	5	2	28
Naine	4	30	28	5	3	31
Eestlane	7	33	28	5	1	26
Venelane/muu rahvus	4	28	22	6	4	36
ASULATÜÜP						
Pealinn	6	28	22	9	3	32
Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)	2	33	30	3	2	30
Maakonnakeskus	12	36	22	2	4	25
Muu linn, vallasisene linn, alev	7	33	22	3	4	32
Alevik, küla	6	32	30	4	1	27
VANUS						
15-24	6	24	40	7	2	20
25-34	7	30	23	6	3	30
35-49	4	29	28	5	2	32
50-64	5	36	24	5	2	28
65-74	6	36	18	2	2	36
HARIDUS						
alg- või põhiharidus	5	31	37	3	3	20
kutseharidus ilma keskhariduseta	15	28	20	6	0	32
kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus	6	33	24	5	3	30
kõrgharidus	5	28	27	7	1	32

Punane värv tähistab keskmisest statistiliselt oluliselt madalamat ja sinine oluliselt kõrgemat tulemust 95%-lisel usaldusnivool.

Lisa. Küsimustik

Ankeet

Tere. Helistan teile Turu-uuringute AS-st ja minu nimi on..... Meil on käsil küsitlus, mis puudutab maaelu ja põllumajanduse mainet Eestis. Uuringu tellijaks on Eesti maaeluministeerium. Uuringule vastamine võtab aega 10-15 minutit. Kas te olete nõus meie küsimustele vastama? Otsime inimesi vanuses 15-74a. Kas teie kuulute nende hulka?

T1. Kui vana te olete? .....

T2. Märki vastaja Sugu

- Mees
- naine

T3. Rahvus

- Eestlane
- muu

T4. Millises maakonnas te elate?

- 1 Tallinn
- 2 Harjumaa
- 3 Hiiumaa
- 4 Ida-Virumaa
- 5 Jõgevamaa
- 6 Järvamaa
- 7 Läänemaa
- 8 Lääne-Virumaa
- 9 Põlvamaa
- 10 Pärnumaa
- 11 Raplamaa
- 12 Saaremaa
- 13 Tartumaa
- 14 Valgamaa
- 15 Viljandimaa
- 16 Võrumaa

T5. Asulatüüp

- Pealinn
- Suur linn (Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve)
- Maakonnakeskus
- Muu linn, alev
- Alevik
- Küla

MAK 2014-2020 ja EMKF 2014-2020

Jrk	teema	Möödik	Küsimus	Vastusevariandid
-----	-------	--------	---------	------------------

1	Maaelu maine	Subjektiivne hinnang maaelule üldiselt	„Kuidas hindate maaelu üldist mainet?“	1- väga hea 2 – hea 3 – pigem hea 4 – pigem halb 5 – halb 6 – väga halb 7 – ei oska öelda
2	Maaelu maine	Subjektiivne hinnang maaelule üldiselt	„Kui mõni teile lähedane inimene plaaniks siduda end maaeluga, siis ... „	1- soovitaksin seda 2- pigem soovitaksin 3- pigem ei soovitaks 4 – ei soovitaks
3	Põllumajanduse maine	Subjektiivne hinnang põllumajandusele kui tegevusalale	„Kuidas hindate Eesti põllumajanduse üldist mainet?“	1- väga hea 2 – hea 3 – pigem hea 4 – pigem halb 5 – halb 6 – väga halb 7 – ei oska öelda
4	Põllumajanduse maine	Subjektiivne hinnang põllumajandusele kui tegevusalale	„Kas Teie hinnangul on põllumajandus ettevõtjatele perspektiivikas tegevusala?“	1 – jah 2 – pigem jah 3 – pigem ei 4 – ei 5 – ei oska öelda
5	Põllumajanduse maine	Subjektiivne hinnang põllumajandusele kui tegevusalale	„Kas Teie hinnangul on põllumajandus töötajale/töövõtjale perspektiivikas tegevusala?“	1 – jah 2 – pigem jah 3 – pigem ei 4 – ei 5 – ei oska öelda
6	Maamajanduse maine	Subjektiivne hinnang mittepõllumajanduslikule ettevõtlusele maal	„Kuidas hindate Eesti maaettevõtluse (va põllumajandus) üldist mainet?“	1- väga hea 2 – hea 3 – pigem hea 4 – pigem halb 5 – halb 6 – väga halb 7 – ei oska öelda
7	Maamajanduse maine	Subjektiivne hinnang mittepõllumajanduslikule ettevõtluse maal	„Kas Teie hinnangul on maapiirkonnas perspektiivikas tegeleda ettevõtlusega, mis EI OLE seotud põllumajandusega?“	1 – jah 2 – pigem jah 3 – pigem ei 4 – ei 5 – ei oska öelda
8	Maamajanduse maine	Subjektiivne hinnang mittepõllumajanduslikule ettevõtluse maal	„Kas Teie hinnangul on maapiirkonnas perspektiivikas töötada ettevõttes, mis EI tegele põllumajandusega?“	1 – jah 2 – pigem jah 3 – pigem ei 4 – ei 5 – ei oska öelda

9	Toetused	Teadlikkus maaelutoetuste võimaluste kohta	„Kas põllumajanduse ja maaettevõtluse arendamiseks on võimalik taotleda riigilt/Euroopa Liidult toetust?“	1 – jah 2 – ei „1“ → küs 10 „2“ → küs
10	Toetused	Teadlikkus toetuste kohta	„Kes saavad taotleda põllumajandus- ja maaelutoetusi?“	1 – ainult need, kes on varem taotlenud 2 – põllumajandusettevõtjad 3 – põllumajandusega mitte tegelevad maaettevõtjad 4 – kõik nõuetele vastavad ettevõtjad/isikud 5 – ei oska öelda
11	Toetuste tulemuslikkus	Hinnang toetuste tulemuslikkuse kohta	„Millisteks maaeluga seotud tegevusi on kõige olulisem toetada?“ /JÄRJESTA/	1. Investeeringud põllumajanduse konkurentsivõime tõstmiseks 2. Investeeringud toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmiseks 3. Toetused teaduses- ja arendustegevusteks 4. Toetused põllumajanduse keskkonnamõju vähendamiseks 5. Investeeringud maaettevõtlusesse ja kogukonna arengusse.
12	Teadlikkus fondist ja arengukavast	Teadlikkus MAK-st	„Kas olete kuulnud maaelu arengukavast?“	1. jah 2. ei
13	Teadlikkus fondist ja arengukavast	Teadlikkus	„Kas põllumajandus- ja maaelutoetusi rahastab ...“	1. Eesti riik 2. Euroopa Liit (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond) 3. Eesti riik ja Euroopa Liit koostöös

14	Hinnang MAK 2014-2020	Hinnang perioodile 2014-2020	„Kas perioodil 2007-2013 maaelu arengukavast tehtud toetustest on Eesti maaelule olnud kasu?“	1. Väga kasulik 2. kasulik 3. pigem kasulik 4. pigem kasutu 5. kasutu 6. ei oska öelda
15	Hinnang MAK 2014-2020	Hinnang perioodile 2014-2020	„Millistest maaelutoetustest on olnud kõige rohkem kasu?“	1. Investeeringud põllumajanduse konkurentsivõime tõstmiseks 2. Investeeringud toidutöötlemise konkurentsivõime tõstmiseks 3. Toetused teaduses- ja arendustegevusteks 4. Toetused põllumajanduse keskkonnamõju vähendamiseks 5. Investeeringud maaettevõtlusesse ja kogukonna arengusse.
16	Teadlikkus fondist ja arengukavast	Teadlikkus LEADER-programmist	„Kas olete kuulnud LEADER-toetustest?“	1. jah 2. ei
17	Kalanduse maine	Subjektiivne hinnang kutselisele kalandusele üldiselt	„Kuidas hindate (elu)kutselise kalanduse üldist mainet?“	1- väga hea 2 - hea 3 - pigem hea 4 - pigem halb 5 - halb 6 - väga halb 7 - ei oska öelda
18	Kalanduse maine	Subjektiivne hinnang kutselisele kalandusele üldiselt	„Kui mõni teile lähedane inimene plaaniks siduda end kalandusvaldkonnaga, siis ... „	1- soovitaksin seda 2- pigem soovitaksin 3- pigem ei soovitaks 4 - ei soovitaks
19	Kalanduse maine	Subjektiivne hinnang kutselisele kalandusele kui tegevusalale	„Kas Teie hinnangul on kalandus ettevõtjatele perspektiivikas tegevusala?“	1 - jah 2 - pigem jah 3 - pigem ei 4 - ei 5 - ei oska öelda
20	Kalanduse maine	Subjektiivne hinnang kutselisele kalandusele kui tegevusalale	„Kas Teie hinnangul on kalandus töötajale/töövõtjale	1 - jah 2 - pigem jah 3 - pigem ei 4 - ei

			perspektiivikas tegevusala?“	5 – ei oska öelda
21	Teadlikkus fondist ja arengukavast	Teadlikkus EKF-st	„Kas olete kuulnud Euroopa Kalandusfondist?“	1. jah 2. ei
22	Teadlikkus fondist ja arengukavast	Teadlikkus EKF-st	„Kas Eesti kalandussektorile antavaid toetusi rahastab ...“	1. Eesti riik 2. Euroopa Liit (Euroopa Kalandusfond) 3. Eesti riik ja Euroopa Liit
23	Hinnang EKF 2007-2013	Hinnang perioodile 2007-2013	„Kas perioodil 2007-2013 Euroopa Kalandusfondist tehtud toetustest on Eesti kalandusele olnud kasu?“	1. Väga kasulik 2. kasulik 3. pigem kasulik 4. pigem kasutu 5. kasutu 6. ei oska öelda

TAUSTANDMED

T6. Teie haridustase:

- alg- või põhiharidus
- kutseharidus ilma keskhariduseta
- kesk- või keskeriharidus, s.h kutseharidus
- kõrgharidus

T7. Kas Te olete...:

- 1 töötav
- 2 töötav (üli)õpilane
- 3 töötav pensionär
- 4 töötu, tööd otsiv
- 5 (üli)õpilane
- 6 (töövõimetus)pensionär
- 7 lapsehoolduspuhkusel olija
- 8 muudel põhjustel mittetöötav (sh kodune)

KUI VASTAJA TÖÖTAB**T8. KAS TE OLETE ...?**

- 1 vabakutseline, FIE
- 2 eraettevõtja (kuni 10 töötajat)
- 3 eraettevõtja (üle 10 töötaja)
- 4 talunik
- 5 palgatöötaja eraettevõttes (k.a MTÜ-s, palgata töötaja pereettevõttes)
- 6 palgatöötaja riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuses

T9. Teie ametikoht: ÜKS VASTUS

- 1 Asutuse, ettevõtte tippjuht, keskastme juht
  - 2 Tippspetsialist
  - 3 Keskastme või abispetsialist
  - 4 Kontoriametnik
  - 5 Isiku- või klienditeenindaja
  - 6 Oskustööline
  - 7 Seadme- või masina- operaator, mootorsõiduki juht
  - 8 Lihttööline
  - 9 Muu, mis?
-

KÕIK VASTAJAD:**T10. Isiklik keskmine netosissetulek kuus (ilma tulumaksuta)**

- 1 Kuni 200 €
- 2 201 - 300 €
- 3 301 - 400 €
- 4 401 - 500 €
- 5 501 - 650 €
- 6 651 - 800 €
- 7 801 – 1000
- 8 1001 – 1300
- 9 1301-1600
- 10 Üle 1600 €
- 11 *Sissetulekut ei ole*
- 12 *Keeldub avaldamast*
- 13 *Ei oska öelda*

T11. Kas te olete järgmiste valdkondadega isiklikult seotud? Kui, siis millistega?

1. põllumajandus
2. kutseline kalandus
3. maamajandus, ehk maapiirkonna mittepõllumajanduslik ettevõtetus
4. mitte ühegagi neist

Suur tänu !